JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE

A°. 1861. Zaturdag, 23 Februarij. N°. 16.

Hoofd-Bureau. Te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; te *Samarang* bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija* bij LE ROY & Co., te *Pasaroean* bij WEIJERMANS & Co., te *Cheribon* bij BLOK & Co. en A. A. RUZETTE; te *Tagal* bij Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen* bij G. A. HOGENRAAD; te *Padang* bij H. R. VAN WIJK, Rzn.; te *Amboina* bij A. HARMSEN; te *Makassar* bij W. EEKHOUT & Co. en voor *Nederland* bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te Amsterdam.

Prijs per half jaar voor *Batavia* .... *f* 12,50.
» » » » » *Java* .... » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* .... » 17,50.
» » » » » *Nederland* .... » 22,50.
De betaling geschiedt vooruit.—Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is 50 cents voor de Vijf woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling 25 » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande

Bij deze Courant behooren twee BIJVOEGSELS.

☞ Bij het ter perse leggen dezer Courant was de Java-Post juist aangekomen.

Aan onze Medeburgers!

Onze broeders in het Moederland zijn door een vreeselijke ramp getroffen. Veelvuldige regens en groote massaas sneeuw hebben onze groote rivieren Rhijn, Waal en Maas zoo doen zwellen als slechts zelden het geval is. De ingevallen strenge vorst heeft de rivieren met ijs bevloerd, en door de aanhoudende rijzing des waters heeft zich een ijsgang gevormd, die op verschillende plaatsen ijsverstoppingen en daardoor dijkbreuken en overstroomingen heeft doen ontstaan. Geheele streken zijn onder water gezet en vele menschen van alles beroofd en in een guur klimaat bij felle koude der vreeselijkste ellende ten prooi. De Nederlandsche milddadigheid verloochent zich ook thans niet, en overal wendt men pogingen aan ter hulpe. Ook wij, kinderen van dezelfde moeder, dienen niet achterlijk te blijven; ook wij, thans ons bevindende in een door de natuur zoo ruimschoots gezegend land, zullen thans weer, gelijk zoo dikwijls vroeger, bijdragen zenden ter leniging dier ramp. In de eerste behoeften dier ongelukkigen is door uwe hulp reeds voorzien, want het fonds van *f* 8500—, afkomstig van uwe giften in 1855, ingeschreven op het Grootboek der Nationale werkelijke schuld, is bestemd om bij rampen als deze, onmiddelijk te worden besteed. Maar die som is spoedig uitgegeven en zooveel meer nog is er noodig. Daarom vragen de ondergeteekenden uwe zoo dikwijls mildelijk geschonken hulp. Daarom vragen zij giften voor onze ongelukkige landgenooten. Van de ingekomen gelden zal in dit blad telkens berigt worden gegeven en zoo spoedig mogelijk naar Nederland worden overgemaakt.

De Uitgevers van den Java-Bode:
H. M. VAN DORP.
G. J. C. KOLFF.

ADVERTENTIEN.

Gehuwd:
JOHAN COENRAAD MULLER
met
JOHANNA WILHELMINA DIDERIKA POTH.
SAMARANG, 2 *Februarij* 1861. (510)

Bevallen van eene DOCHTER, *A. R. S. Gonvers*, echtgenoot van
EUGÈNE BÉDIER DE PRAIRIE.
BATAVIA, 11 Februarij 1861. (497)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON, *J. H. Sersansie*, geliefde Echtgenoot van
H. E. GOUIJN.
BATAVIA, 20 Februarij 1861. (514)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. W. A. Gijsbers*, Ham.
BATAVIA, den 22 Februarij 1861. (556)

Den 4den Januarij 1861, is te Haarlem in den ouderdom van 87 jaren overleden, mijn geachte Oud-Oom, Vice-Admiraal *W. A. de Man*, Ridder van onderscheidene Orden.
(506) L. L. A. DU BOIS.

Op den 19 December 1860, overleed in hoogen ouderdom ten huize Sandbergen in Oostvriesland, onze geliefde Moeder, *Teelke Willems Appelkamp*, weduwe *Siegmund Thomas Ihnen.*
Uit aller naam
THOMAS BERNHARD IHNEN.
BATAVIA, 19 Februarij 1861. (519)

Vendutie
op Maandag, den 25 Februarij 1861,
ten huize van den WelEdelen Heer
P. F. OUDART,
in de *Gang Patjenongan*, naast de Wagenverhuurderij van den Heer GERNLER,
door
J. SPEET,
van eenen fraaijen bijzonder goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande uit:
een massief mahonijhout Ameublement compleet, met bruin leder,
een massief mahonijhout Ameublement compleet, met blaauw Velours d'Utrecht bekleed,
eene groote collectie prachtige en mooije Schilderijen groote Spiegels geschikt voor Salons, onlangs van Parijs aangebragt, eene groote mooije Tafel, waarvan het, blad zeven voet diameter heeft en uit een stuk is, benevens Canapés, Stoelen, Tafels, Kasten, Hang- en Tafellamden, Stolpen, Ledikanten, Schilderijen, Pendules Toilet Tafels, Speeldoozen en een mooi en welluidend Draai Orgel, onlangs van Parijs aangebragt, spelende 2 Quadrilles en 2 geheele Opéra's.
Verder:
Een Chineesch LEDIKANT, STOEL, TAFEL en BANK, waarvan het Beeldhouwwerk in China vervaardigd is en eene menigte CHINESCHE ANTIQUITEITEN, KLEINIGHEDEN, SCHILDERIJEN, enz.
Alsmede:
Een Vis-à-Vis, een Milord, Wagens, Paarden en Tuigen, enz.
☞ Op deze Vendutie zullen geene bijgebragte GOEDEREN worden verkocht.
Daags te voren te bezigtigen. (509)

Vendutie
op Maandag, 25 Februarij 1861,
voor het Commissiehuis van
VAN RIET & TER GOUW,
van
Diverse Lijnwaden,
Provisien, Dranken, IJzerwaren, Koper, Glaswerk Porcelein, Toiletspiegels, Parfumerien, etc. etc.
Voorts:
24 fransche Kinder-Wagentjes,
Eene magnifique partij witte en gekleurde
fransche Waschstellen
en
Eene partij Vruchten op water. (524)

OP DE VENDUTIE
van Maandag den 25 dezer,
BIJ
VAN RIET EN TER GOUW,
zullen ook nog worden verkocht:
Een partij Engelsche Spiegels met buitengewoon dikke glazen,
Een kist PAARDEN LIJDSELS,
Een 〃 HOUTWERKEN als: PAPETERIEN, TABAKSDOZEN, NECESSAIRES en BONBONNIÈRES, Twee kisten TIMMERMANS GEREEDSCHAPPEN, 37 kistjes CHAMPAGNE
en
6 Schilderijen
(ZEEGEZIGTEN) (577)

OP DE TE HOUDEN VENDUTIE
op den 25ste dezer, voor het Commissiehuis van
VAN RIET & TER GOUW,
zullen worden verkocht:
10 VATEN à 50 SUIKERBROODEN,
wegende elk brood circa 10 Ned. pond. (538)

VENDUTIE
op Dingsdag den 26sten Februarij 1861,
wegens vertrek,
ten huize van den Heer Souweine, in *Gang Batoe Toelies*, door
CASSALETTE & C°.,
van eenen netten goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande uit:
EEN PIANO,
uit de fabriek van ***Collard & Collard,***
Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Banken, Tafels en Stoelen, Knapen, Etagères met voorwerpen, Schrijftafel, Buffet, Etenskast, Linnenkasten, een groot Ledikant, enz.. enz.
Verder:
MARTEVANEN, LEKSTEENEN, DISPENS- en KEUKENGEREEDSCHAP,
en
Twee span fraaije goed gedresseerde
Wagenpaarden, een Bendiepaard, Een Coupé, een Wagen en een Bendie.
Bloemen in potten, enz., enz. (409)

OP DE VENDUTIE
van Dingsdag den 26 dezer,
zal mede worden verkocht:
1 Pianino voor het Klimaat
vervaardigd.
(535) CASSALETTE & C°.

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag, den 26sten Februarij 1861,

zullen nog verkocht worden:

300 vaatjes Puike Haring.

4 vaten Hamburger Rookvleesch

en

eene partij Goeniezakken.

(572) JOHN PRYCE en Co.

Vendutie

op Dingsdag, den 26 Februarij 1861,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & CO.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

va eene groote partij

JAPANSCHE GOEDEREN,

waaronder:

4 paar prachtige Schutsels,

bewerkt met *Zijde en Vogelveeren,*

ordinaire SCHUTSELS van 6 en 8 bladen, fraai verlakte en ingelegde TAFELS, KNAPEN, CASSETTES, HOMBERDOOZEN, WERKTAFELS, NAAIKISTJES, THEEKISTJES, VRIJMETSELAARS-DOOZEN, THEEBLADEN, CABINETTEN, SIGARENKOKERS, zoomede:

fraaije porceleinen

Waschstellen,

TIFFENSETS, KOPJES en SCHOTELTJES, BLAAUWE SCHOTELS,

2 pr. bijzonder fraaije Sabels,

een partij REGENS- en ZONNEPAIJONGS,

360 kistjes Tjintjouw enz., enz.

van Zaturdag af voor een ieder te bezigtigen.

(525)

OP DE VENDUTIE

van Dingsdag, den 26sten Februarij 1861,

zullen nog verkocht worden:

100 stuks

GEBROCHEERDE JAPANSCHE ZIJDE,

van 21 El lang en 1 El breed,

40 kisten Japansch Handwerk,

zoomede:

Eenige JAPANSCHE LANSEN en SABELS.

(573) JOHN PRYCE en Co.

VENDUTIE

Woensdag den 27sten Februarij,

voor het Commissiehuis van

J. SPEET,

VAN DIVERSE

Lijnwaden,

GLASWERK, ENGELSCH LEDER, 100 kisten beste CHINEESCHE THEE, 100 vaten AMERIKAANSCH MEEL, 200 kelders GENEVER, en een menigte andere goederen.

Ten Elf ure eene aanzienlijke Partij JUWEELEN en GOUDWERKEN zonder Reserve. (508)

OP DE VENDUTIE

van Weensdag den 27sten Februarij 1861,

voor het Commissiehuis van J. SPEET,

zal mede worden verkocht, voor rekening des BOEDELS van wijlen *Th. Crone.*

46 kisten Fransche **OLIJ-OLIE,**

15 » **LIJN-OLIE,** (559)

Vendutie

TE

Buitenzorg,

zonder reserve en à tout prix,

op Woensdag den 27 Februarij 1861,

van diverse

MEUBILAIRE GOEDEREN,

allen in zindelijken en netten toestand.

Voor het Kommissiehuis van

(553) J. F. H. VAN HEMERT.

VENDUTIE

Woensdag 27 Februarij 1861,

wegens vertrek,

voor het woonhuis van den WelEdGestr. Heer

MOESMAN,

Gang-Kwini,

door

VAN SLOOTEN, MORGAN & C°.,

van eenen netten

INBOEDEL,

bestaande uit:

Spiegels en Schilderijen,

Hang- en Tafellampen, Canapés, Kasten, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Consoles, Porselein-, Glas- en Aardewerk

VOORTS NOG:

Wagens, Bendies, Paarden, etc. (527)

VEILING

van

JAPANSCHE GOEDEREN.

Op Donderdag, 28 Februarij 1861,

zullen de Ondergeteekenden zonder reserve in Vendutie verkoopen:

50	manden	PANNETJES.
50	kn.	AGAR-AGAR.
50	"	SOIJA.
25	"	SAKKI.
25	kistjes	GEZONDHEIDS RIJST, elk inh. 25 pond.
15	kn.	BLAADJES.
46	"	SCHUTSELS van 6 en 8 bladen.
10	"	PAIJONGS.
200	pakken	BEZEMS.
10	paren	groote porseleinen VAZEN.
100	st.	COTTONETS.
25	kistjes	STROODOZEN.
25	"	MANDJES.
20	stukjes	swarte ZIJDE.
100	"	witte en gekleurde ZIJDE.

(560) GEBRS. ROSELJE en Co.

Op de Vendutie

van Donderdag den 28sten dezer,

zullen worden verkocht:

7 Aandeelen

in de *O. I. zee- en Brand-Assurantie Maatschappij,*

(561) GEBRS. ROSELJE & Co.

De ondergeteekenden zullen op hunne

VENDUTIE

van Donderdag den 28sten dezer,

mede verkoopen:

50/2 kistjes **oude manilla sigaren no. 2.**

een klein partijtje **echte kant,** eenige rollen **beschilderd Yzergaas** voor Chassinetten,

50 Balen **besch. Rijst,**

30 vaatjes **Grasboter.**

Wijders:

HUISLANTAARNS, kantoorlampjes, diverse Lijnwaden, Bengaalsch TAFEL en SERVETGOED enz.

(562) GEBRS. ROSELJE & Co.

Vendutie

Donderdag den 28ste Februarij,

ten huize van den Heer

RINCHON,

wegens vertrek, in de Gang-Patjenongan,

door

J. SPEET.

Van WAGENS, PAARDEN, HUISMEUBELEN, GLAS- en AARDEWERK, Nieuwe Rotting MATTEN, enz. (507)

PUBLIEKE VERHUUR.

Donderdag, den 28sten Maart e. k.,

des ochtends ten 11 *ure,*

zullen ten kantore van den Ondergeteekende,

voor den tijd van ZES jaren,

Eenen aanvang zullende nemen met primo Januarij 1862, in het openbaar worden verhuurd:

de landen

Djengot Passilian, Tjakong en Ngengatti,

gelegen in het Westerkwartier der Ommelanden van Batavia.

De voorwaarden van verhuur, liggen ter inzage ten kantore van den ondergeteekende, bij wien tevens informatiën betreffende de te verhuren landen te bekomen zijn.

De tijd. Waarn. Notaris,

(539) HEIJLIGER.

Batavia, 16 Februarij 1861.

VENDUTIE

Vrijdag 1 Maart 1861,

wegens vertrek,

voor het Woonhuis van den Wel EdG. Heer BOEKSTAL

kampement nabij het MONUMENT, door

VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.,

van eenen netten INBOEDEL, bestaande uit:

Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Kasten Canapés, Stoelen, Tafels, Ledikanten, Matten, Porcelein, Glas- en Aardewerk,

Paarden, Rijtuigen, etc.

(571)

Vrijdag den 1sten Maart,

zal

J. SPEET,

Vendutie houden te Poeloe-Gadong,

van

1 Buffel kraal, Afbraak, Padie Molen, Buffels, Paarden,

en hetgeen verder zal worden ten voorschijn gebragt.

(528)

Verkoop van een Schip.

Op eenen nader te bepalen dag in het laatst van Februarij 1861,

zal door

D. D. VAN BOECKHOLTZ,

publiek worden verkocht:

Het Nederlandsche Schip

PRINS FREDERIK der NEDERLANDEN,

gevoerd geweest

door Kapitein C. C. DE WITT,

groot 650 gemeten Tonnen met een Compleeten

Inventaris, Sloepen, enz.

De Romp van bovengenoemd Schip zoo als die ter Reede is liggende en de Inventaris, te bezigtigen in het Pakhuis van den Chinees TAN BINDJANG, zullen ieder afzonderlijk verkocht worden.

Nadere informatiën te bekomen bij

de Agenten,

SCHIMMELPENNINCK & Co., te Soerabaija en

HAAGER & SCHUURMAN, te Batavia. (523)

Veiling van

JAPANSCHE ZIJDE.

Op een nader te bepalen dag in de eerste helft der maand **Maart 1861,** zullen de ondergeteekenden publiek verkoopen:

EEN GROOT ASSORTIMENT FRAAIJE

JAPANSCHE ZIJDE

(imitatie fransch.)

Zoo als nimmer te voren alhier werd aangebragt,

waaronder:

Gebrocheerde ZIJDE, Groote en Kleine RUITEN, Gestreepte en Effen ZIJDE, allen van genoegzame lengte en breedte. (**16** en **32** ellen × 3/4 en **1** el.)

zoomede:

30 ECHTE KEIZERLIJKE KABAAIJEN.

(526) JOHN PRYCE & Co.

LOGE DE STER IN HET OOSTEN.

RECEPTIE
in den Derden Graad
op Donderdag den 28 Februarij 1861,
des avonds ten 8 ure.

De 1e Secretaris.
(576) J. P. LOURAN.

Bataviasche Schouwburg.

HEEREN AANDEELHOUDERS
worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener
ALGEMEENE VERGADERING
op Donderdag den 28sten dezer, des morgens te 9 ure, in het lokaal der Schouwburg.

Namens de Direktie der Schouwburg voornoemd,
G. SUERMONDT, *President.*
F. H. TIEDEMAN, *Wd. Secretaris.*
Batavia, 23 Februarij 1861. (575)

Let Wel!

De ondergeteekende noodigt den steller en inzender der Advertentie Sub. No. 553 en 483 voorkomende in het Bataviasch Handelsblad en den Java-Bode van ll. Zaturdag dd. 16 Februarij 1861, waarbij de publieke verkoop van twee aan den ondergeteekende toebehoorende huizen wordt aangekondigd, uit, zijn naam bekend te maken, ten einde de ondergeteekende in staat zij de ware toedragt der zaak aan het publiek bloot te leggen.

G. H. B. L. RUDOLPH.
Batavia, den 20 Februarij 1861. (504)

Verkrijgbaar bij
ZAKARA & AUDINEAU,
EEN
Schoolkinderen Omnibus,
voor twaalf kinderen.
(547)

Echt Allsop's India
PALE-ALE,
hier getapt, goed belegen en van uitmuntende kwaliteit,
bij
(533) WINSSER, DE LANGE & Co.

MANILLA CIGAREN,
(alle bekende soorten)
ex de *„Isabella.”* de *„Christiaan”* en de *„Honingbij.”*
Bij
(500) ABEELEN, DENNISON & Co.

CABINETS-WEIN
van het zoo gunstig bekende merk CARTE BLANCHE van *Georg Wetterhahn* in Mainz, op nieuw ontvangen bij
(552) WINSSER, DE LANGE en Co.

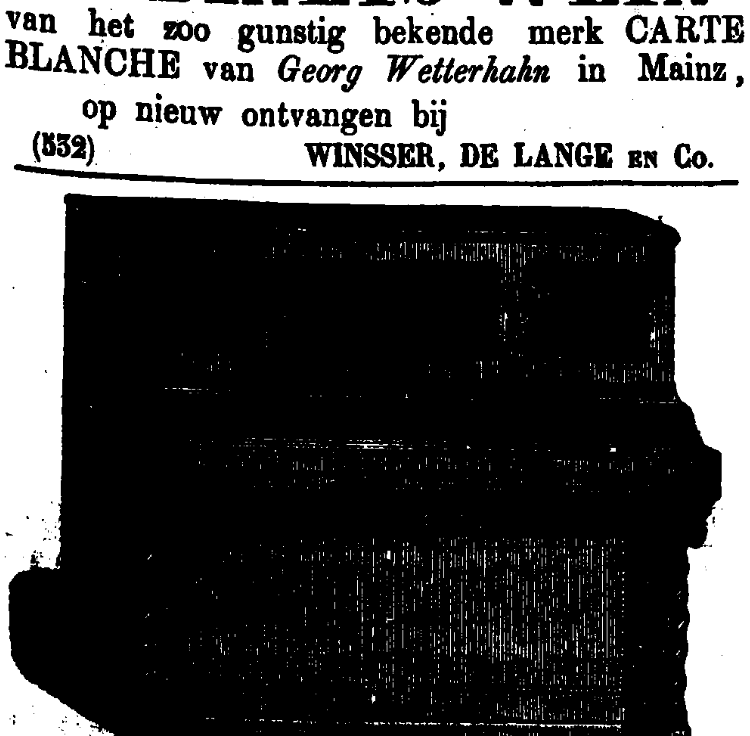

BERDEN & CIE
FACTEURS DE PIANOS
A BRUXELLES

Per *Jannetje*, kapt. Lupcke,
op nieuw ontvangen:
4 PRACHTIGE PIANINOS,
uit bovengenoemde Fabriek.
(501) CASSALETTE & Co.

Een factuur
Fijne Bordeaux Wijnen,
als:
Margaux, St. Estèphe, Barsac, (witte).
Benevens.
exquise Cognac,
in drie verschillende soorten, alles van het merk A. C. GODARD & Co.,
te *Cognac.*
(570) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

ZOETEMELKSCHE KAAS
IN BLIK.
(557) ABEELEN, DENNISON & Co.

Goed belegen, hier getapt
ECHT BAIERSCH BIER
van
F. Ehmann te Kitzingen,
verkrijgbaar bij
(534) WINSSER, DE LANGE & Co.

Wederom Ontvangen
een partijtje eenvoudige, nette
Fantasie Sabels.
L. KUIJK,
(563) ***Passementwerker. — Batavia***

Afvoer van Producten
langs de
SOLO-RIVIER.

Voortdurend zijn bij den ondergeteekende verkrijgbaar Praauwen van 10, 15 en 20 Koijangs tegen de volgende betaling:

50 Koyangs of meer in eens afvoerende zal de afvoer tot 10 Maart geschieden voor *f* 1.— per pikol, van Ngawie naar Soerabaija per pikol *f* 0.50.

TABAK en INDIGO wordt berekend naar de ruimte die dezelve inneemt.

C. C. CRAMERS.
Ngawie, 10 Februarij 1861. (498)

In Commissie ontvangen:
Eene Solide gewerkte
D Fluit met H Voet,
met echt Zilveren Kleppen en Montour, verkrijgbaar voor ***f* 100.**
Bij
(564) L. KUIJK, Batavia.

Ontvangen:
Eene Pianino,
uit de fabriek van KUIJPERS te s' Hage.
(558) ABEELEN, DENNISON & Co.

Hoewel de Oost- en West-Indische opvoedings maatschappij, onder bescherming van Zijne Majesteit den Koning, te *Delft* gevestigd, gedurende een tienjarig bestaan haren werkkring al meer en meer heeft zien uitbreiden, heeft zij echter herhaaldelijk ondervonden dat deze gelegenheid, om de opvoeding van kinderen, uit *de Indiën* naar *Nederland* gezonden, naar behooren te zien bewaakt en behartigd, niet op alle plaatsen van *Nederlandsch-Indië* genoegzame bekendheid verkregen heeft.

Dientengevolge heeft zij vermeend aan alle residenten van *Nederlandsch-Indië* eenige exemplaren harer Statuten met toelichtende nota te moeten zenden, in het vertrouwen dat deze heeren de goedheid zullen willen hebben die stukken aan belanghebbende ouders of voogden uittereiken.

De factorij der Nederlandsche Handelmaatschappij heeft zich mede welwillend belast met de uitreiking dier Statuten, wanneer bij haar of hare agenten daarom franco aanvraag gedaan wordt.

De Commissie van beheer der Oost- en West-Indische Opvoedingsmaatschappij.
G. L. BAUD, — *voorzitter.*
(552) R. H. ARNTZENIUS, — *secretaris.*

EEN FACTUUR
PROVISIEN SCHALEKAMP,
waaronder:
Gedroogde Vruchten.
KOEK EN BANKET.
Suikerwerk, Zuren.
(569) VAN WALCHREN en VAN DORP.

Op de Boeken Vendutie van Woensdag avond den 20en dezer, zijn door iemand gekocht: **drie Boeken en eene toeverlantaarn.** Een en ander schijnt door een koelie aan een verkeerd adres bezorgd te zijn. De ontvanger wordt vriendelijk verzocht daarvan mededeeling te doen bij den uitgever van dit blad.

(565.)

IEMAND van Nederlandschen landaard, in Oost-Indië geboren, 25 jaren oud, sprekende en schrijvende de Hollandsche en Maleische, en niet onbekend met de Fransche en Engelsche talen, sedert drie jaren in Nederland op plantagien en in fabrieken werkzaam tot zijne bekwaming voor de teelt, het sorteren en verder behandelen van den Tabak; wenscht op voldoende voorwaarden geplaatst te worden bij eene onderneming van Tabakscultuur op Java.

Adres met franco brieven onder de Letters J. H. bij
G. KOLFF & Co (567)

Bij een Familie
in een der Residentien van Java Oosthoek, ***wordt gevraagd***
IEMAND,
de kunde en geschiktheid bezittende om aan *drie* Kinderen onderwijs te geven.
Nader informatiën te bekomen bij
(568) J. SMET,
alhier.

Eene **bekwame Gouvernante** kan op aannemelijke voorwaarden terstond te Batavia eene betrekking erlangen.
Adres met franco brieven bij den Uitgever dezer, onder Letters **D. N. O.** (554)

Ten einde verder misverstand te voorkomen, acht de ondergeteekende het dienstig nogmaals op te geven, dat hij woont op ***den weg naar Menting,*** het ***vijfde*** huis van den hoek van Parapatan, naast den Heer Daum.

G. J. van THIENEN
(496) *Praktiserend Geneesheer.*

Wordt gevraagd:
Een Woonhuis,
in den omtrek van *Rijswijk, Molenvliet* of *Koningsplein.* Huurprijs p. m. *f* 200—.
Adres G. KOLFF & CO.
(521.)

De Ondergeteekenden hebben op gister eenen **belangrijken ongeteekenden brief** ontvangen, gedateerd SOLO 14 dezer.
(516) ZAKARA & AUDINEAU.
Batavia, 20 Februarij 1860.

VERLOREN
gaande van de Buiten- naar de Binnennieuwpoortstraat, langs de Javasche Bank, de groote rivier langs de firma Reijnst en Vinju naar den grooten Boom, ***tien briefjes van f 10.— ieder.***

De eerlijke vinder wordt verzocht dezelve te bezorgen aan het
(557) *Bureau Java-Bode.*

Te koop:

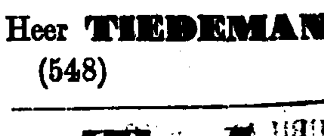

HET HUIS
op het **Koningsplein,** hoek van de Secretarielaan, thans bewoond door den Heer **TIEDEMAN.**
(548) REYNST & VINJU.

Te koop:
Wegens vertrek:
Op voordeelige voorwaarden het naam gelegen **Huis op Molenvliet** bewoond door den Heer **L. Bryant.**
Informatiën bij
(502) CASSALETTE & Co.

TE KOOP OF TE HUUR:

het HUIS op Cramat, thans bewoond door den Heer UHLENBECK.

(549) REYNST en VINJU.

TE HUUR op primo April, een Huis in Gang Scott, thans geoccupeerd door den WelEd. Heer DE BRUIN.

Adres

(546) G. A. ZAKARA.

TE HUUR EEN HUIS in de Gang Katapang, laatst bewoond door den Heer C. Wilmer.

Te bevragen bij

(495) J. PEREIRA.

TE HUUR EEN HUIS in Gang Scott, medio Maart te aanvaarden, prijs *f* 150.—

(566.) H. M. VAN DORP.

TE HUUR

Met primo Maart, het pakhuis thans geoccupeerd door den Heer A. Bedier, tegenover het Stadhuis.

Adres

(536) GASPER & Co.

BATAVIAASCH
Praauwen veer.

Overeenkomstig de bepaling van art. 48 der Statuten van dit Veer, ligt van 1 tot 15 Maart 1861 de opgemaakte balans met eene memorie van toelichting en het Algemeen Verslag der handelingen van de Maatschappij over 1860, op het kantoor van het veer ter inzage van de Deelhebbers.

De Kommissarissen,
G. SUERMONDT.
(55) A. J. W. VAN DELDEN.

OOST-INDISCHE
ZEE- & BRAND-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ.

Algemeene Vergadering van Deelhebbers. ten kantore der Maatschappij op Donderdag den 28 Februarij e. k., des middags ten 12 ure, ter Verificatie der Boeken en Balans, afgesloten onder ultimo December 1860.

De Directeuren,
G. SUERMONDT.
(578) A. R. J. CRAMERUS.

SOERABAIJASCHE
ZEE-ASSURANTIE MAATSCHAPPIJ,

De ondergeteekenden, agenten van voornoemde maatschappij, verklaren zich bereid tot het aannemen van verzekeringen met inbegrip der risico van MOLEST

DüMMLER & Co.

BATAVIA, 18 Februarij 1861. (517)

NEDERLANDSCHE LLOYD.

Met referte aan de advertentie voorkomende in den **Java-Bode** van den 19 Januarij jl., hebben de ondergeteekenden, de eer te berigten, dat ten hunnen kantore steeds gelegenheid bestaat deeltenemen in de vergrooting van het Maatschappelijk kapitaal der ***Nederlandsche Lloyd.***

Dat de eerste storting van 10 pCt. of *f* **500.**— op elk nieuw aandeel, hetwelk in Indie is of zal worden genomen, ten kantore van het bestuur alhier, zal moeten plaats hebben, voor of op 1e Julij 1861.

De Agenten der Nederlandsche Lloyd,
PAINE, STRICKER & Co.

BATAVIA, 16 *Februarij* 1861. (474)

OOST-INDISCHE en BATAVIASCHE ZEE- en BRAND-ASSURANTIE-MAATSCHAPPIJ.

Bovengenoemde MAATSCHAPPIJEN zijn voortdurend bereid tot het sluiten van Verzekeringen tegen

BRAND

op WOON- en PAKHUIZEN, MEUBILAIR- en KOOPMANSGOEDEREN, enz., zoomede op FABRIEKEN en Industrieele Etablissementen.

De Oost-Indische en Bataviasche Zee- en Brand-Assurantie Maatschappijen,
G. SUERMONDT,
(545) *een der Directeuren.*

Machinerien.

De Ondergeteekenden, ***Agenten op Java***, van de Heeren

FAWCETT, PRESTON & Co.,

Ingenieurs te Liverpool, zijn bereid bestellingen aan te nemen op

SUIKER- en
Rijstpelmolens,
CENTRIFUGES,

Stoommachines, zoowel voor het land als voor schepen, **Gas-toestellen, Zaagmachines, Arak-distilleer Toestellen, IJzeren Praauwen.**

SUIKER PANNEN,

in alle dimensiën, en alle andere soorten van

Machinerien.

Voor nadere informatiën gelieve men zich te vervoegen bij

(543) MORGAN, MELBOURN & Co.

Bij den ondergeteekende is eene

LOTERIJ

opengesteld op een fraai

ZEEGEZIGT IN OLIEVERW

van den bekenden Schilder

BREUHAUS DE GROOT.

Dit SCHILDERSTUK heeft eene lengte van **145** Nederlandsche duimen op **100** duimen hoogte en is voorzien van eene FRAAI VERGULDE LIJST.

De **LOTERIJ** bestaat uit **100 Loten** à *f* **12**, — per **Lot**.

BATAVIA, 1861.

(579) H. M. VAN DORP.

Bij den ondergeteekende komt heden van de pers de

NEDERLANDSCH-INDISCHE
VOLKS-ALMANAK
voor
1861.

Prijs *f* **2**,—. — Buiten *Batavia* tegen Franco aanvrage met bijvoeging der gelden, *f* **2,50.**

Mede verkrijgbaar bij alle Boekhandelaren op *Java*.

(503) H. M. VAN DORP.

BERIGT.

Ten gevolge der zware Dijkbreuken in de ***Bommelerwaard*** en de gestremde Post communicatie is het nummer van

DE INDIER,

met de laatste Mail **NIET** aangebragt.

Onze Abonnenten

op **MAIL-PERIODIEKEN** gelieve het niet ontvangen hunner Paketten aan dezelfde hierboven vermelde oorzaak toe te schrijven, en het ontbrekende per aanstaande Mail te verwachten.

G. KOLFF & Co.

BATAVIA, 20 Februarij 1861. (522)

TIJDSCHRIFT
„HET REGT IN NEDERLANDSCH-INDIE."

Bij den ondergeteekende zijn, op franco-aanvrage nog verkrijgbaar eenige exemplaren van de 5de, 6de, 7de en 8ste Jaargangen, tegen den verminderden prijs van *f* **10**,— per Jaargang, à contant.

(515) W. OGILVIE.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY.

Zijn een onschatbaar geneesmiddel voor scorbut en andere ziekten die het meeste onder de zeelieden heerschen. Zij zijn een genoegzaam zuiveringsmiddel voor alle gevallen van dergelijke ziekten, en nadat de pillen den patient de gezondheid weder gegeven hebben, geven zij het ligchaam nieuwe levenskracht.

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—

Te Batavia	bij	S. B. van Kleeff & Co.
„ Banjoemaas	„	M. S. Cheriman.
„ Soeracarta	„	W. Veldman.
„ Djocjocarta	„	Buijn & Co
„ Salatiga	„	F. Knuthoffer.
„ Tagal	„	Wed. Dorl.
„ Cheribon	„	W. Galistan.
„ Cheribon	„	M. Blok en Co. (541)
„ Samarang	„	H. L. Lijon en Co.

Groot, Kolff & Co. en de hoofd agenten Soesman en Co

DE INDISCHE STAATSBLADEN.
(ROMAN-EDITIE)

2 Deelen *gebonden* met de vervolgen. Ao. 1856—1859 Ad. *f* 72,—. Steeds voorhanden:

te Batavia, bij G. KOLFF & Co.
te Samarang, bij DE GROOT, KOLFF & Co.

(574)

Vertrekkende Personen.

W. Mulholland naar Singapore. (551)

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen in iedere maand gedurende het jaar 1861, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA,

naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 3den en 17den.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den en 22sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA,

naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 13den.
naar BAWEAN en BANJERMASING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij

W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en
B. KOPERSMIT & Co., te *Soerabaija*, te *Samarang*.

(542)

Het Stoomschip

KONINGIN DER NEDERLANDEN

vertrekt op den 3den Maart
Naar Samarang en Soerabaija.

Nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co.,
Directeuren der N. I. St. Maats.
(512)

STOOMBOOT
„PRINS VAN ORANJE."

Het vertrek dezer Boot van hier naar

SAMARANG en SOURABAIJA,

is bepaald

op ZONDAG, den 3den Maart.

Nadere informatiën bij

de Agenten,
(550) MORGAN, MELBOURN & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het Snelzeilend Rotterdamsch Schip

MAARTEN VAN ROSSEM,

gevoerd door Kapitein P. F. RIJKEN.

Deze Bodem munt uit door zijne bijzondere nette en gemakkelijke Inrigtingen, zoowel voor enkele Passagiers, als voor Familien, voert een' geexamineerden ***Dokter***, en zal na inname van de Lading te Cheribon, Tagal en Pekalongan, tegen de laatste helft van Maart van Batavia vertrekken.

Adres bij den Gezagvoerder en alhier bij

de Agenten,
(544) HAAGER & SCHUURMAN.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag, 23 Februarij 1861, No. 16.

Civiel Departement.

Ontheven:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de sekretaris der Moluksche eilanden, tevens algemeene ontvanger te Amboina, D. S. Hoedt.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de gewezen klerk ter sekretarie van den gouverneur van Celebes en onderhoorigheden F. J. Tramburg.

Benoemd:

Tot resident van Bezoeki, de resident van Banka J. F. R. S. van den Bossche.

BIJ DE ALGEMEENE SEKRETARIE.

Tot eersten kommies, de tweede kommies J. D. Olijve; met bepaling, dat hij als zoodanig wordt toegevoegd aan den sekretaris van den raad van Nederlandsch-Indie.

Tot tweeden kommies, de derde kommies J. C. W. Coert.

BIJ DE DIREKTIE VAN FINANCIEN.

Tot tweeden kommies, de buitengewone tweede kommies bij die direktie C. E. Schrader.

Tot buitengewoon tweeden kommies, de derde kommies bij die direktie H. J. B. Menu.

Tot derden kommies, de eerste klerk bij die direktie J. C. Florentinus.

BIJ DE TELEGRAFISCHE DIENST IN NEDERLANDSCH-INDIE.

Tot waarnemend hoofd-ingenieur en chef der afdeeling telegrafie, de ingenieur belast met de waarneming dier betrekking H. L. Janssen.

Tot ingenieurs, de adjunkt ingenieurs G. Bosse en A. van Kerkwijk.

Tot adjunkt ingenieurs, de telegrafisten der eerste klasse G. W. ten Brummeler en D. Göllner.

Tot telegrafisten der eerste klasse, de telegrafisten A. H. de Does, J. Kappers, S. A. Webb, P. Harting, O. H. van Cosel en de ambtenaar voor de dienst der gouvernements telegrafen F. M. Timmer.

Tot telegrafisten der tweede klasse, de telegrafisten P. J. van Kampen, P. Wensel, M. P. Pakes, E. F. G. A. Poelman, A. H. F. Schreijner, A. J. Dutrieux, W. C. J. E. Deijs, M. C. A. Kobitsch, H. J. Douwes, A. J. Poublon, de leerling-telegrafist P. Schelkema Beduin, en de telegrafisten G. N. A. Rochell, T. A. Kamsma, E. A. Poublon, C. F. A. Sperhak en R. N. S. van der Schriek.

Belast:

Met de waarneming der betrekking van telegrafist der tweede klasse, de militairen voor memorie, dienstdoende telegrafisten B. Epple, A. Streiff, A. W. L. Hennebert, M. K. van Deventer, J. Brondsema, R. Boenisch, G. W. Pistorius en F. C. Grebner.

Werkzaam Gesteld:

Bij de algemeene sekretarie, jhr. mr. J. C. B. Th. Ridder Nettelheijer van Rosenthal.

Gesteld:

Ter beschikking van den direkteur der kultures, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie mr. J. Dassen en de ambtenaren der tweede klasse voor de gemelde dienst J. H. L. Baron d'Aulnis de Bourouill en A. J. Spaan.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de klerk bij den magazijnmeester bij de buitengewone defensie-werken te Willem I, J. van der Waijen.

Benoemd:

BIJ DE MILITAIRE ADMINISTRATIE.

Tot tweeden luitenant kwartiermeesters, de sergeanten D. W. Muller, B. D. Filet en M. van den Bergh en de fourier J. Maurer, allen van het wapen der infanterie.

BIJ DE MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST.

Tot apotheker der tweede klasse bij 's Rijks magazijn van Geneesmiddelen, de apotheker der derde klasse J. C. Bernelot Moens, thans bij het scheikundig laboratorium.

Overgeplaatst:

Bij het scheikundig laboratorium, de apotheker der tweede klasse A. A. Backer Overbeek, van het garnizoens-hospitaal te Makasser.

Bij het garnizoens-hospitaal te Makasser, de apotheker der tweede klasse G. C. E. Moesman, van het groot-militair-hospitaal te Weltevreden.

Geplaatst:

Bij het garnizoen te Weltevreden, de officier van gezondheid der derde klasse K. G. Bakker, thans ter beschikking te Batavia.

Bij het groot-militair-hospitaal te Weltevreden, de apotheker der derde klasse J. C. A. Scharp de Visser, thans ter beschikking te Batavia.

Bevorderd:

BIJ HET WAPEN DER INFANTERIE.

Tot majoors:

De kapitein F. M. S. van Zuijlen, met verlof in Nederland;

Bij het 17de bataillon, (Fort de Kock) de kapitein L. C. C. Cock van Oijen, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden (Sibogha), de kapitein P. J. G. van Harrevelt, van het garnizoens-bataillon der eerste militaire-afdeeling op Java;

Bij het garnizoens-bataillon der stad Batavia, de kapitein W. Kock, van het bataillon.

Tot kapiteins:

Bij het 2de bataillon, der eerste luitenant L. H. J. Wolfweber, van het bataillon;

Bij het 6de bataillon, de eerste luitenant N. Volkerts, van het garnizoens-bataillon van Palembang;

Bij het 10de bataillon, de eerste luitenant, J. J. T. Pacqué, van het garnizoens-bataillon van Palembang;

Bij het 11de bataillon, de eerste luitenant F. van Genderen, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche distrikten;

Bij het 13de bataillon, de eerste luitenant F. C. A. Stoecker, van het 2de bataillon;

Bij het 14de bataillon, de eerste luitenant J. D. Landzedel, van het garnizoens-bataillon der Lampongsche distrikten;

Bij het 15de bataillon, de eerste luitenant J. K. Scheltens, van het 10de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de eerste luitenant adjudant C. Boekstal, van het 12de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Riouw en onderhoorigheden, de eerste luitenant A. A. M. van Leersum, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der Westerafdeeling van Borneo, de eerste luitenant, plaatselijk adjudant te Soerabaija J. C. Egger.

Tot eerste luitenants:

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenant J. W. D. A. Mac Gillavry, van het bataillon;

Bij het 5de bataillon, de tweede luitenant J. K. J. Chambry, van het 4de bataillon;

Bij het 6de bataillon, de tweede luitenant J. van Wessem, van het bataillon;

Bij het 7de bataillon, de tweede luitenant E. C. Brusse, van het bataillon;

Bij het 8ste bataillon, de tweede luitenants H. M. D. Siegmund en W. A. Varkevisser, beiden van het bataillon.

Bij het 13de bataillon, de tweede luitenant F. van Haaften, van het bataillon;

Bij het 14de bataillon, de tweede luitenant W. E. Berkholst, van het bataillon;

Bij het 15de bataillon, de tweede luitenant W. G. L. Kretschmer van het 17de bataillon;

Bij het 17de bataillon, de tweede luitenant M. van Delden, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java, de tweede luitenant L. A. Collard, van het 10de bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en Onderhoorigheden, de tweede luitenant J. J. H. de Bode, van het bataillon,

Bij het garnizoens-bataillon van Palembang, de tweede luitenant R. E. Klawer, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Banka, de tweede luitenant H. W. de Groot, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon van Celebes en Onderhoorigheden, de tweede luitenant F. J. H. Duvergé, van het bataillon;

Bij het garnizoens-bataillon der Moluksche eilanden, de tweede luitenant-adjudant G. de Bont en de tweede luitenant W. J. B. Spreuteis, beiden van het bataillon; met bepaling dat eerstgenoemde in zijne betrekking zal continueren;

Bij de garnizoens-kompagnie van Benkoelen, de tweede luitenant H. C. A. Ruempol, van de kompagnie;

Bij de garnizoens-kompagnie van Timor en Onderhoorigheden, de tweede luitenant J. A. van Lakerveld, van de kompagnie,

Tot tweede luitenants:

Bij het 1ste bataillon, de sergeant D. de Vijver, van de militaire school te Meester Cornelis en W. F. A. van der Brugghen, van het 11de bataillon;

Bij het 3de bataillon, de adjudant-onderofficier C. H. Altenstein, de sergeanten M. de Boer, J. G. Jansen en G. A. Diederich, en de fouriers H. J. Gerlings en A. P. Bindervoet van Nahuijs;

Bij het 5de bataillon, de sergeant-majoor C. van der Meulen, en de sergeanten C. H. Huijer en E. G. ten Houten;

Bij het 6de bataillon, de sergeanten-majoor J. van der Weijde en J. Waagen, en de sergeanten W. Tengbergen, P. E. J. Moltzer en D. E. F. A. C. E. von Heemskerck,

Bij het 10de bataillon, de sergeanten E. A. Daendels en M. W. Goldbach;

Bij het 12de bataillon, de sergeant J. E. Scheltens;

Bij het 14de bataillon, de sergeanten N. Kramer, F. H. Nix, J. E. van Emde en A. A. J. L. de Jongh, en de fourier J. C. A. van Enschut;

Bij het 15de bataillon, de sergeanten J. J. Willems, C. J. Stolp en D. M. Kaakebeen;

allen van de militaire school te Meester Cornelis.

Tot inlandsche tweede luitenants:

Bij het garnizoens-bataillon der stad Batavia, de inlandsche sergeanten Jondrono, van het 5de bataillon; Sandiman, van het 11de bataillon; Maska, Kromosono en Tjamiengon, van het 14de bataillon; Singoresso, van het garnizoens-bataillon der tweede militaire afdeeling op Java, en Kemplo, van de garnizoens-kompagnie van Benkoelen.

BIJ HET WAPEN DER ARTILLERIE.

Tot eersten luitenant, bij het personeel, de tweede luitenant D Kerrebijn, van het personeel.

Benoemd:

Tot magazijnmeester der derde klasse (tweede luitenant), de magazijnmeester der vierde klasse (adjudant-onderofficier) H. Cones.

ADVERTENTIEN.

Paarden- en Rijtuigen-Belasting over 1861.

De direkteur der middelen en domeinen herinnert bij deze, dat de belasting op paarden- en rijtuigen over het loopende jaar, moet worden voldaan vóór ultimo Maart aanstaande, - zullende tot ontvangst dezer belasting, voor zoo veel betreft de residentie Batavia, gedurende die maand, zon- en feestdagen uitgezonderd, worden gevaceerd op de volgende plaatsen.

I. Voor de Stad en voorsteden, ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.
II. Voor het Zuider-kwartier der Ommelanden, op Meester-Cornelis, door den assistent-resident van het Zuider-en Oosterkwartier der Ommelanden.
III. Voor het Ooster-kwartier, door den schout te Bekassi en,
IV. Voor het Wester-kwartier, door den assistent resident te Tangerang.

Berigt voor Zeevarenden.

De kommissie tot verbetering der Indische Zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door haar op heden is witgegeven en verkrijgbaar gesteld de Kaart van:

DE Z. W.-KUST VAN CELEBES, door J. Schröder, 3de druk.

De President,
G. VOGELPOOT.

BATAVIA, De Sekrtaris,
den 16den Februarij 1861, H. DYSERINCK.

VENDUTIEN.

Maandag 25 Februarij, voor het woonhuis van den heer Oudart, door J. Speet.

en

Voor het kommissiehuis van van Riet & ter Gouw.

Dingsdag 26 Februarij, voor het woonhuis van den heer Souweine, door Cassalette & Co.

Woensdag 27 Februarij, voor het woonhuis van den heer Moesman, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het kommissiehuis van J. Speet.

Donderdag 28 Februarij, voor het woonhuis van den heer Rinchon, door J. Speet.

en

Voor het kommissiehuis van Gebrs. Roselje & Co.

Vrijdag 1 Maart, voor het woonhuis van den heer Borkstal, door van Slooten, Morgan & Co.

en

Voor het kollegie van Boedelmeesteren, van Vastigheden, enz.

Oproeping van Krediteuren.

In de Javasche Courant van Woensdag jl. worden opgeroepen de debiteuren en krediteuren in de navolgende boedels:

Door de Agenten der Soerabaijasche Wees- en Boedelkamer te Grissee, van wijlen Sech Abdulla bin Ali Bakilie.

Door den Exekuteur testamentair te Cheribon, van wijlen de Aabieren Sech Saleh bin Rahleb Sakaladie en Sech Hoessin bin Oemar Basadel.

Door de Exekutrice testamentair te Cheribon, van wijlen den Chinees Tan Liang.

Aangekomen Vreemdelingen.

VAN 20 TOT 22 FEBRUARIJ.

MARINE HOTEL. E. H. Boom, van Onrust. — A. Kikkert, van Amsterdam. — C. v. Panhuijs, van Batavia. — N. Rademaker, van Kaap de Goede Hoop.

JAVA HOTEL. J. W. Winterwijk, van Onrust. — M. D. Henrichsen, van Padang. — Gode, van Macao. — Gonggrijp, van Depok.

Vertrekkende Personen.

J. E. Scheltens, Sen. — H. J. O. van Waveren Pancras Clifford en echtgenoot. — Baron F. H. van Heerdt tot Eversberg en familie. — De Ravallet en familie.

BRIEVENVERVOER.

Onder de vele zaken, die hier op Java dringende verbetering behoeven, bekleedt het postwezen een eerste plaats. Men vergeve ons den eenigzins prikkerigen aanhef, wij wisten het niet beter te zeggen. Hoeveel en hoe dikwijls er reeds over ons ellendig brievenvervoer is geschreven, wij achten het noodig er nog eens op terug te komen, al zullen we er niets anders van zeggen, dan reeds vroeger en beter gezegd is.

Somwijlen wordt ons nationaal gevoel pijnlijk gekwetst, wanneer wij ons in verschillende zaken zoo ten achteren zien bij den vreemdeling, en dit is ook het geval, wanneer wij aan het Indisch postwezen denken, en wel omdat de oude Jan Saliegeest nog zoo in ons volk zit, dat wij achteraan komen, met verbazing op vreemde landen en 't goeds wat daar gevonden wordt, staren, en twintig, veertig of vijftig jaren later beginnen te denken, het ook eens te beproeven. Dan wordt er een kommissie benoemd, om ijselijk lang en ijselijk vervelend te beraadslagen over een zaak, waarvan men de prachtige resultaten in den vreemde ziet, ze schrijft ijselijk lange en ijselijk vervelende rapporten over de »onderhavige" aangelegenheid, die rapporten blijven ijselijk lang bij de regering in behandeling, de kommissie wordt ontbonden en bedankt, en dikwijls gebeurt er nog van de geheele zaak niet met al. Dit is in het Moederland het geval, waar men nog altijd in vele oorden de oude postkarretjes in gebruik ziet, en hier in de kolonie, onder den tropischen hemel, is het nog veel erger. Onze voorouders hadden een wijze spreuk: „haastige spoed is zelden goed", maar lacy! hoe de toepassing overdreven is tot zij ontaardde in den langzaamst mogelijken slakkengang. Adviseren, considereren, reflecheren, renvoyeren, en wat er aan basterdwoorden op *eren* al meer in onze onholtandsche kanselarij-taal gevonden wordt, — wie herinneren ze niet een wijze van zaken te behandelen, zóó omslagtig dat men er wee van wordt! O we hebben wel eens een Daendels gewenscht, zoowel in Nederland als hier, om dat saaije, omslagtige, tijd-, geld-, moeite- en papierverslindende raderwerk wat eenvoudiger zamen te stellen, vastelijk overtuigd, dat de gang er des te spoediger om zou zijn.

Het eenige wat goed is bij 't Indisch postwezen is de zekerheid, al 't overige deugt niet. Zelden geraakt er een brief verloren, en zelfs die waarin zilvergeld is gesloten, komen goed te regt, iets waarover men in Nederland dikwijls klaagt. Maar daarmede is dan ook alles goeds gezegd, wat er met mogelijkheid van te zeggen valt. De bezorging gaat echt-indisch langzaam, dat is nog langzamer dan in Nederland. Daar klaagt men, dat de brievenbestellers hier en daar een praatjen houden met de een of andere dienstmeid, hier ontmoeten ze van tijd tot tijd den een of anderen bekende, hebben ze dikwijls wat lang werk met geld teruggeven, en zoo gebeurt het meermalen, dat iemand eerst een halven dag na aankomst van de post zijne brieven ontvangt.

Een tweede bezwaar is de afstand van het postkantoor. Sommigen wonen er een half uur gaans van verwijderd. Dit zou gemakkelijk en met betrekkelijk weinig kosten te verhelpen zijn, door, zooals in Nederland gebruikelijk is, op verschillende punten brievenbussen te plaatsen, die op bepaalde tijden worden geledigd. Hierdoor zou een groot bezwaar wegvallen, dat door velen zoo dikwijls wordt gevoeld.

Een ander bezwaar is de ongeregelde aankomst der posten. Voor een deel is dat te wijten aan het gebrekkig vervoermiddel, het postkarretje, voor een gedeelte zijn er andere oorzaken. In de binnenlanden is de postkar op verschillende plaatsen het faktotum, en doet zij dienst ook als broodkar. Dikwijls gebeurt het ook, dat een resident of adsistent-resident het juist bijzonder druk heeft bij aankomst der post, aan zijn ontbijt of middagmaal bezig is of een lekkere sigaat rookt, — bezigheden, waarin hij niet gestoord mag worden en waarop de post wachten moet. Het oponthoud, dat in de westmoesson dikwijls plaats kan hebben door overstroomingen, het wegslaan of beschadigen van bruggen, willen we hier niet in rekening brengen, hoewel daaraan misschien ook nog wel 't een en ander te verbeteren zou wezen, en het voor belanghebbenden zeer onaangenaam is twaalf of vierentwintig uren na het bepaalde uur de brieven te ontvangen. Zoo kwam de post van de Oost nu veertien dagen geleden des Zondags ochtends, den vorigen Zaturdag 's avonds aan.

Het brievenvervoer zou zeer bespoedigd worden, wanneer men hier eenmaal postzegels invoerde met verpligting om de brieven daarvan te voorzien. Doch deze regel zou niet op zich-zelf genomen moeten worden, daarmeê diende gepaard te gaan de invoering van een uniform briefport over geheel Java, en dit zoo goedkoop mogelijk. Want de portoos, die we hier moeten betalen, zijn ongehoord hoog. Het laagste port is 8 cents, het hoogste ƒ 1.20 (van Tjeringin naar Banjoewangi), terwijl een brief uit Nederland slechts ƒ 0.90 kost. Dit zijn de reden, waarom er misschien nergens minder partikuliere korrespondentie bestaat dan hier, en welligt is er in geen land meer aanleiding toe. Waar worden ambtenaren meer verplaatst, waar heerscht meer mutatie van personen, dan hier, en in de meeste gevallen schrijft men dit niet, maar ziet het op de Courant, waarin de vrienden of bekenden die verplaatsing wel zullen lezen, en hiervan geven wij

niet alleen aan de spreekwoordelijk geworden Indische onverschilligheid de schuld, maar ook wel degelijk aan de enorme porten. Bragt de regering het port b.v. op vijfentwintig cent over geheel Java — wat nog veel te hoog is — dan zou binnen korten tijd het brievenvervoer aanmerkelijk toenemen. De Europesche staten, ons eigen vaderland, geven ons daarvan het bewijs. De afdeeling posterijen brengt telkens meer op in Nederland, en dat zou ook hier het geval wezen. Had men dit uniform brievenport en postwissels, dan zou men kunnen vorderen, dat de brieven, gedrukte stukken, enz. daarvan voorzien zouden moeten zijn, en de ongefrankeerde brieven zou men eenvoudig dubbel port laten betalen. Het springt ieder in 't oog, hoezeer de postadministratie daardoor vereenvoudigd en de bezorging versneld zoude worden.

Postkantoren zijn, als zoovele andere zaken, instellingen *ten dienste en ter hulpe* van het *publiek*, en de postbeambten, hier ter stede althans, begrijpen en toonen dat door hunne gewilligheid, beleefdheid en dienstvaardigheid. 't Spreekt van zelf, dat het publiek de kosten dier instellingen moet betalen, maar juist ook daardoor heeft het *volkomen regt van de regering te eischen*, dat zij alles doe, om zoo *goed*, *schielijk* en *goedkoop* mogelijk het brievenvervoer te doen plaats hebben, anders beantwoordt de inrigting niet meer aan het doel.

De postkantoren zijn uit den aard der zaak tevens het best geschikt, om het publiek behulpzaam te zijn voor 't overmaken van gelden. In Europa begrijpt men dat, hier zijn we nog niet zoo ver. De intrekking der recepissen van één en van vijf gulden is voor menigeen zeer lastig geweest en is het nog, want het overmaken van geld uit de binnenlanden is daardoor zeer bemoeijelijkt. En toch schijnt de Regering maar niet van voornemens aan die billijke vordering genoegdoening te verschaffen, hoewel zij-zelve er ook voordeel van hebben zou; want het is ons wel een kleinigheid waard, ten allen tijde, naar welke plaats ook, elke som te kunnen overmaken. 't Is ongelukkig en verwonderlijk tevens, hoe die oude slendergeest der Regering eigen voordeel over 't hoofd doet zien. In plaats van door flinke, doortastende hervormingen de zaken goed te regelen, in plaats van de omslagtige wijze, thans in gebruik, voor goed op te geven, blijft men in den ouden slendriaan voortsukkelen, en nog geen schijn of uitzigt op verbetering vertoont zich. De voorstellen van hier naar Nederland en vice versa met konsideratiën en een heirleger atien voorzien, schijnen ergens begraven te zijn, althans niemand verneemt er iets van, en de Hemel weet, hoelang we nog op verbetering kunnen blijven wachten. ¹)

Naar welken maatstaf de briefporten zijn gerekend, is ons onbekend, en hebben we ook niet kunnen nagaan. Dit is trouwens ook een zaak van zeer ondergeschikt belang, want in de hoofdzaken zal men het wel met ons eens zijn, nl. dat de porten veel te hoog zijn, het vervoer te langzaam en te ongeregeld is en dat we postzegels en postwissels behoeven. We hopen dat deze regelen ook een kleinen stoot mogen toebrengen aan de gebrekkige grondslagen, waarop onze postinrigting is gegrondvest, opdat het spoedig in elkaêr storte en door een beter worde vervangen. 't Beste nog zou zijn, zoo men vóór de instorting iets beters gaf.

P.

BATAVIA.

Het koncert der Maatschappij van Toonkunst gisteren avond deed ons een paar genoegelijke opmerkingen maken. Vooreerst het steeds toenemend publiek, waaruit men natuurlijkerwijs tot een vermeerderend ledental besluit, en ten tweede de vooruitgang van het orkest, waarin steeds meer en meer ensemble komt. Als naar gewoonte vereerde ook gisteren avond Z. E. de Gouverneur-Generaal het koncert met zijne tegenwoordigheid. Wij danken de werkende leden voor den genotvollen avond, die wij en zooveel anderen hebben doorgebragt, een genot dat men in de herinnering op nieuw smaakt. Ook de keuze der stukken was zeer gelukkig, zooals blijkt uit de voornaamste nos. van het programma, nl. Spohr's Ouverture Jessonda, Beethovens Adelaïde, voor Sopraan, de derde symfonie (A mol) van Mendelssohn Bartholdy, koncert voor piano van Weber, de ouverture van Zampa, enz. Nu we hier te Batavia alle mogelijke openbare vermakelijkheden derven, verschaft zulk een koncert een dubbel genot.

Het batig saldo over 1858 bedraagt, naar wij vernemen, *slechts* **58 millioen!** Ons dunkt in alle bescheidenheid, dat men toch wel een paar millioen van dat enorme kapitaal zou kunnen besteden voor Indië, al was het maar alleen voor Batavia. Bijv. onze rivier is een modderpoel, verlichting is er niet, maar die zal komen door de gasfabriek, de genootschappen hier hebben geene plaats voor hunne musea, zoodat alles op elkaêr gestapeld en getast ligt, — en niemand heeft er iets aan. Alle voorstellen, die van hier uit naar het Moederland worden gezonden — want men zou verkeerdelijk doen, de indische regering hiervan de schuld te geven, haar zijn de handen gebonden — vindt men zeer goed — en begraaft ze in het archief. De oppositie-partij schimpt op de behoudsmannen, en deze op de opposanten, maar zoodra het batig saldo gevaar loopt, met een paar millioen, die hier zoo hoog noodig zijn, te verminderen, zijn ze het volmaakt met elkander eens, en schreeuwen in koor: » op- en overdrijving van uitgaven in Indië!" 't Is treurig!

Betreffende de werking der **Nederlandsch-Indische Levensverzekering- en Lijfrente Maatschappij** is mede te deelen, dat op Ult. Januarij 1861 bedroeg:

Totaal bedrag Levensverzekeringen	*f*	1,254,718,—
» ontvangen Contributiën en Stortingen	»	182.280,52
» Jaarlijksche Contributiën en Stortingen	»	114.815,32

In het volgend nommer zal het Netto voordeelig Saldo over het eerste boekjaar kunnen worden medegedeeld, hetwelk op **Bonus en Reservefonds** (waarin kontribuanten voor ⁴/₅ deelen) wordt overgebragt.

Alhier is aangekomen van de Kaap de Goede Hoop de heer *Agustin Robbio*, violist, die hier eenige koncerten zal geven.

Batavia. — Op Dingsdag den 19den Februarij werd de verjaring van den geboortedag van Zijne Majesteit, onzen geëerbiedigden Koning Willem III, plegtig gevierd.

In den vroegen morgen verkondigde het gebulder van het geschut van de citadel en van het wachtschip ter reede het feest van den dag.

De openbare gebouwen waren op de gebruikelijke wijze met vlaggen versierd, even als Zr. Ms. schepen en de overige ter reede liggende vaartuigen.

De drassigheid van het terrein verhinderde het houden eener groote parade van de garnizoenen van de stad Batavia, van Rijswijk, Weltevreden en Meester Cornelis.

Tegen 10 uren des voormiddags begaf zich Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal in statigen optogt naar het gouvermentshuis te Weltevreden en nam alstoen de algemeene audientie een aanvang.

In tegenwoordigheid van den Raad van Nederlandsch-Indie ontving Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal de verschillende kollegien, departementen, autoriteiten, ambtenaren, de geestelijkheid, den handelstand en vele notabele ingezetenen van Java's hoofdstad.

Alle uitten betuigingen van verknochtheid aan den Vorst en Hoogstdeszelfs stamhuis en verzochten 's Konings Vertegenwoordiger, de tolk van deze gevoelens bij Z. M. den Koning te willen zijn, aan welk verzoek de Gouverneur-Generaal beloofde te zullen voldoen.

Des avonds had in het smaakvol versierde gouvernements hôtel te Rijswijk een luisterrijk gala-diner plaats. Een door den Gouverneur-Generaal ingestelde toepasselijke feestdronk werd luide toegejuicht.

Het garnizoen en de schepelingen der marine werden dien dag op de gebruikelijke wijze onthaald.

De illuminatie aan het gouvernements hôtel te Rijswijk en op het Waterloo-plein werd door het weder niet begunstigd.

Aan een aantal veroordeelden, welke zich die gunst hadden waardig gemaakt, werd bij deze gelegenheid geheele of gedeeltelijke remissie van den nog door hen te onderganen straftijd geschonken.

Menado (23 Januarij). — Rust en tevredenheid bleven voortdurend heerschen. Het overplanten der padi werd door het weder zeer begunstigd.

Amboina (29 Januarij). — Van de in opstand geweest zijnde negorijen op Ceram hadden negen hun voornemen te kennen gegeven, om in onderwerping te komen, en daarbij aangenomen, om de bevolking van Hatoesoea en Waijsamoe aan het strand bijeen te brenhen, en zoo mogelijk de hoofdschuldigen aan den moord, op den schoolmeester gepleegd, uit te leveren.

Overal elders heerschte eene gewenschte rust.

Timor (7 Februarij). — Te Larentoeka en Atapoepoe was alles rustig. Van Soemba was niets met zekerheid te zeggen; de Endenezen en Savoenezen waren naar hun land teruggekeerd.

Billiton (Januarij). — De gezondheid der inlandsche bevolking liet niets te wenschen over.

Onder de Chinesche mijnwerkers heerschten koortsen, en hadden zich weder verscheidene gevallen van beri-beri voorgedaan, vooral in het distrikt Sidjok.

De ladangs waren voor een gedeelte door de zware stortregens en daarop gevolgde bandjers mislukt.

De rijst kostte ter hoofdplaats *f* 8 de pikol.

Van de, op het Alcester-rif bij Toeloe Pongo (midden eiland) door het schip *Watergeus* over boord geworpen tin waren weder 110 schuitjes, wegende 5777 pikols, opgevischt en ter hoofdplaats aangebragt.

Westerafdeeling van Borneo (Januarij). — *Sambas.* De orde en rust was ongestoord gebleven en de gezondheidstoestand naar wensch; er hadden zich alleen, ten gevolge van het wisselvallige weder bij onderscheidene personen hevige plotselinge brakingen voorgedaan, welke voor een driejarig kind doodelijk waren.

De stand van het padigewas was gunstig en de oogst reeds hier en daar begonnen, te gevolge waarvan de rijstprijzen waren gedaald.

De katoen-aanplant was, ten gevolge van de zware en vele regens, nagenoeg geheel uitgestorven.

Sintang. — Op de tijding, dat de *Batang Loepars* van voornemen waren deze adsistent-residentie aan te vallen, is het stoomschip *Kapoeas* daarheen gezonden; nadere tijdingen waren nog niet ontvangen.

De gezondheidstoestand en de stand der vaccine waren gunstig.

Van de boven-Kapoeas werd aan den kontroleur uitgeleverd de kaijan Daijak Lawin, die zich aan koppensnellen had schuldig gemaakt.

Op den 1sten Januarij, bij gelegenheid dat de panembahan en de rijksgrooten een staatsiebezoek aan den adsistent-resident bragten, was aan de bevolking kenbaar gemaakt, dat de staat van beleg, waarin een gedeelte dezer afdeeling verkeerde, was opgegeven.

Celebes. — Ten vervolge op het voorkomende in ons nommer van 9 Februarij j. l. betreffende de expeditie tegen de zeeroovers op het eiland *Sailoos*, kunnen wij thans nog het onderstaande mededeelen.

De *Gedeh* trof bij aankomst voor *Sailoos* op den 20sten December l. l. de *Reynier Claeszen* aldaar reeds aan; waarop eerstgenoemd stoomschip aan de noordzijde en de *Reynier Claeszen* aan de oostzijde van het eiland post vatten. Dagelijks werd nu met de landings-divisien der beide schepen gedebarkeerd, hetgeen ten gevolge had, dat weldra alle sampangs en vlotten, welke de roovers bezig waren te bouwen, vernield waren. Gedurende den nacht hield men aanhoudend met gewapende sloepen de wacht rondom het eiland en verontrustte de roovers door het werpen van granaten naar verschillende punten van den wal.

De ondoordringbaarheid van het bosch maakte het hoogst moeijelijk den vijand op te sporen, weshalve de kommandant van de *Gedeh* het stoomschip *Reynier Claeszen* naar Bima zond om 200 koelies af te halen, ten einde het bosch open te kappen.

Den 4den Januarij had eene ontmoeting van de landingsdivisie met de roovers plaats, bij welke men gedurende 2½ uur slaags was. De roovers werden teruggeslagen en vlugtten in het bosch. Van onze zijde vielen bij die gelegenheid twee dooden en zeven gewonden, van welke laatsten één nog dienzelfden dag overleed.

Spoedig daarop kwamen 400 koelie's van Bima aan, te gelijk met den Radja Bitjara van dat rijk en ongeveer 200 volgelingen, die hunne hulp aan den kommandant der expeditie aanboden.

De bezetting van de vroeger reeds verbrande roovers-kampong werd aan dezen opgedragen, om reden dat aldaar nog altijd gelegenheid voor de roovers bestond om drinkwater te krijgen.

Gezamentlijk met de Bimanezen werden nu de dagelijksche togten door het bosch voortgezet en gelukte het achtereenvolgens in handen te krijgen 19 roovers, waarvan één aan zijne wonden overleed, 43 vrouwen, 41 kinderen en 9 slaven. Bovendien werden nog vijf afgehouwene hoofden van roovers aan boord gebragt, en sneuvelden verscheidene hunner bij verschillende ontmoetingen met de onze.

Op den 18den Januarij had een gevecht plaats tusschen eenige Bimanezen en de roovers, waarbij de eerstgenoemden 5 dooden en 5 gekwetsten verloren. Later is bekend geworden, dat bij die gelegenheid het beruchte rooverhoofd La Garoeda zwaar aan het been is verwond. Genoemd hoofd viel den 20sten Januarij in onze handen en is drie dagen later aan boord van de *Phoenix* plotseling gestorven.

Nadat het eiland geheel was verwoest en geen levend mensch meer daarop aanwezig was, zijn de *Gedeh* en de *Reynier Claeszen* den 4den Februarij naar Bima vertrokken, een barkschip van den Sultan van Bima slepende, waarop de Bimanezen zich hadden ingescheept en den volgenden dag naar Makasser gestoomd.

De met het stoomschip *Phoenix*, dat op den 17den Januarij om berigten intewinnen naar Sailoos is gestoomd en op den 21sten Januarij dit eiland wederom heeft verlaten, naar Makasser overgevoerde gevangene roovers, zoomede de vrouwen, kinderen en slaven zijn aan het civiel bestuur te Makasser en door dit wederom de roovers aan de justitie aldaar overgegeven. Onder de vrouwen zijn verscheidene van Baweang afkomstig, enkele van Madura, Saleier, Boeton, Boneratte, Solo-archipel, enz. Onder de gevangene roovers komen ook personen voor van Makasser, Saleier, Madura, Bima, Solo-archipel, enz.

Bali. — In de maand December ll. heeft de vorst van Djambrana aan jhr. de Meij van Gerwen eenige woeste gronden afgestaan, ten einde daarop met vrije koelies eene landelijke onderneming te beginnen. Van deze koloniale werking ook voor het landschap Djambrana heilzame vruchten verwacht.

Te dier plaatse zijn gedurende 1860 uit- en doorgevoerd, met bestemming naar Java, 1,841 runderen, 21 karbouwen en 279 paarden, te zamen 2,132 stuks vee. In geenoemd jaar werden aldaar ingeënt 349 kinderen, als 181 jongens en 168 meisjes. (*Jav. Ct.*)

Bima. Op den 27sten December 's morgens te 9 uren, als ook op den 12den Januarij te 9½ uur, in de rigting van het Zuiden naar het Noorden, zijn vrij zware aardbevingen gevoeld, die elk cirka 10 en 15 sekonden aanhielden.

De gezondheidstoestand laat niets te wenschen over, allleen is het in den laatsten tijd zoo warm dat de thermometer over dag 88 — 90, soms tot 92 graden wijst. (*Macc. Weekbl.*)

NEDERLAND.

(*Van den specialen korrespondent van den Java-Bode.*)
(*Slot.*)

Intusschen, het valt moeijelijk om ten aanzien dier aangelegenheden op het schiereiland een oordeel te vellen en te beslissen welke stap goed, welke te voorbarig is. Welligt is die opeisching van Triest het voorspel van een welberaamd plan, al komt het ook prématuur voor en al zegt men dat, zoo lang Gaeta door Bourbonsche troepen bezet is, de Italiaansche krachten zich daar tegen moesten koncentreren. Het is waar, Gaeta kan het beleg nog lang weerstaan, omdat het van de zeezijde niet kan worden aangetast, want zoo al werkelijk de fransche vloot zich verwijderde, Spanje en thans ook Rusland hebben verklaard in dat geval de taak dier vloot over te nemen. Eene zonderlinge verhouding der staten onderling voorzeker. Steun en tegenwerking van dezelfde zijde, zamenwerking van onderlinge tegenstanders, onzekerheid en raadselachtigheid in alles. Engeland houdt niet, maar belet anderen te handelen zoo als zij zouden willen; en zoo de leiding der gebeurtenissen van keizer Napoleon schijnt af te hangen, de beslissing moet men van Engeland verwachten.

En thans is ook de starrebanier geschonden, en die Vereenigde Staten, die zoo fier waren op hunne eenheid, al waren ook hunne belangen verschillend, vallen uit elkander. Ik weet niet of gij de voorstelling kent, die voor weinige jaren de *Punch* gaf op den Americaanschen toestand, die ook toen leed onder de oneenigheid tusschen noord en zuid ten gevolge van de slavenkwestie. Een neger scheurde de kaart van het jong en schoon America in tweeën. Die schets was eene profetie, welke nu bewaarheid is, want de kwestie der slavernij is thans oorzaak van de scheuring. Zuid-Carolina heeft het voorbeeld gegeven, wie weet hoe spoedig andere staten van het zuiden volgen.

Al hebben wij Nederlanders niet veel met America uit te staan — de gemeenschappelijke cultes voor het stelsel van slavernij is misschien het eenige punt van overeenkomst, die binnenlandsche strijd zal ook ten onzent zijne gevolgen doen gevoelen, bepaaldelijk op onze geldmarkt, die steeds elke finantieele krisis in het buitenland ondervindt. Toch gaat die reeds gedrukt onder

---

¹) Ten bewijze, dat wij niet te veel zeggen, diene, dat de tegenwoordige Gouverneur-Generaal, als Direkteur der produkten en civiele magazijnen, reeds zeer goede voorstellen ter hervorming van ons indisch postwezen heeft ingediend. o Als alle dooden, in het koloniaal archief begraven, eens opstonden, hoe zouden zij getuigen tegen het Opperbestuur!

de benarde omstandigheden, waarin Oostenrijk — dus ook zijne finantien — verkeert. Menige kleine rentenier gaat er onder gebukt, thans zullen onze groote handelshuizen het welligt ondervinden.

Hoe gaarne zou ik als eene afwisseling van al dat bezwarende in het buitenland op het goede hier te lande wijzen; maar zoo het daar stoffelijk treurig gesteld is en gansch Nederland bedreigd schijnt met een terugkeer tot de golven, waaraan het werd ontwoekerd, staatkundig is ook niet alles couleur de rose. De Eerste Kamer heeft zonder eenigen noemenswaardigen tegenstand de begrootingswetten aangenomen en alzoo even als de meerderheid der Tweede Kamer, hare stem gegeven om het ministerie van Hall in het leven te houden. Ja een lid der Eerste Kamer, de heer Schimmelpenninck van der Oye, ging nog verder, en keurde het af dat de Tweede Kamer het budget van Kolonien niet had aangenomen. Zijne rede ter nagedachtenis van den afgetreden Minister van Kolonien, verdient eenige nadere vermelding. Zij werd uitgesproken aan het slot der laatste zitting van de Eerste Kamer en zoo de leden niet vervuld waren geweest met de begeerte om naar hunne haardsteden terug te keeren, (dit waren de redenen die den heer Schimmelpenninck bewogen kort te zijn) zijne redevoering had zeker tot eene breedvoerige diskussie aanleiding gegeven.

Hij zou nu slechts eenvoudig uit gevoel van persoonlijke dankbaarheid hulde brengen aan een afgetreden Minister en daarna, met een enkel woord, op de zaak-zelve terugkomen. Het was nu 20 jaren geleden dat hij zich door den Minister Rochussen liet bewegen om aan de Ministerstafel zitting te nemen, en hij had sedert ruimschoots gelegenheid gehad dezen te leeren kennen. Hij had hem leeren kennen als een man vol waardigheid, rijk begaafd met talenten, vol van warme liefde jegens zijn Vorst en groote belangstelling koesterende in het heil van zijn Vaderland. Was hij wel eens feilbaar — en wie was het niet? — in partikuliere aangelegenheden, het was omdat hij met een misschien te overdreven ijver bezield was van de zucht om elks partikuliere gekrenkte regten te bevredigen; en dwaalde hij soms in algemeene aangelegenheden, het was steeds dwaling te goeder trouw en een gevolg van de warme zucht om, naar zijne beste inzigten, de belangen van zijn Vaderland te bevorderen. Dit dreef hem nu en dan tot het toegeven in zijn eigen stelsel tot de uiterste grens, in de hoop van daardoor het goede te stichten door toenadering van uiterste meeningen, maar daarna — en daaraan is het te wijten, dat men den schijn van inkonsequentie op den heer Rochussen had geladen — daarna weder zelfstandig op zijn eigen stelsel terugkeerende, overtuigd dat geen andere weg dan dat stelsel aanwezig was, om het gestelde goede doel te bereiken. Spr. betreurde het, èn voor het Vaderland èn voor de moeijelijkheid, waarin de Kroon nu was gebragt, dat men nu een Min. van Kolonien op zijn eigen verzoek zag ontslaan, die groote diensten aan het Land had bewezen en nog groote diensten had kunnen bewijzen, juist nu in de tegenwoordige tijden, waarin men, door onvoorzigtig handelen, zoo veel goeds zou kunnen verliezen of derven. Het paste den spreker niet zich uit te laten over een eventuelen opvolger; de zorg daarvoor was aan de Kroon en aan hare Raadslieden opgedragen, maar dit mogt hij zeggen, dat wanneer men het oog vestigde op de parlementaire behoeften, het zeer moeijelijk zijn zou, een verdienstelijk O. I. ambtenaar, of andere mannen, met praktische Indische kennis toegerust, te vinden, die geneigd zouden zijn de betrekking van Minister van Kolonien te vervullen. Wanneer men nu reeds las hoe gesproken werd van »*een bloedsysteem*" van »*dolzinnige barbaarschheid*" en dergelijke uitdrukkingen meer, die geslingerd werden tegen ieder, die zich nog eenigermate blijft vasthechten aan het bestaande stelsel, dan vroeg hij of men gegrond uitzigt kon hebben dat men vinden zou een man, geneigd zich aan dagelijksche verguizing en belastering bloot te stellen, ten einde hetzelfde beginsel te verdedigen, waarvoor de heer Rochussen was bezweken.

Spreker moest verder vragen, of in de gegeven omstandigheden het ook niet zaak begon te worden voor de Eerste Kamer, om het oog gevestigd te houden op hetgeen dreigde te zullen volgen; vooral wanneer men, met het oog alléén op de hoofdzaak, veilig kon verklaren dat de beginselen van den heer Rochussen op den steun van de overgroote meerderheid der beide Kamers konden rekenen. Immers men moest daarbij de zaak van Pangka laten rusten. Spreker geloofde dat de Minister wel gedaan hadde, indien hij die zaak had ter zijde gelaten; maar hij die met de bijzonderheden der toedragt bekend was geworden, zou eerlijk moeten erkennen dat de Minister, eens de zaak regelende, niet anders had kunnen handelen dan hij heeft gedaan. Het gold intusschen naar sprekers meening eigentlijk *het kultuurstelsel;* en indien hij niet van zijn voornemen, om daarover breedvoerig uit te weiden, moest afzien, hij zou bovenal op drie hoofdpunten de aandacht der Kamer hebben gevestigd met betrekking tot dat stelsel, nl. 1o. dat het de eerste en nog steeds heilrijk werkende oorzaak geweest is en blijft van de toenemende welvaart van den Javaan-zelf; 2o. dat het onmisbaar was voor den bloei, zelfs voor het behoud van onzen handel, nijverheid en ons fabriekwezen, en 3o. dat het hoogst roekeloos en loszinnig zou zijn, om de hen met de gouden eijeren te slagten in de hoop van op gansch onzekere gronden, in ééns de schatten te erlangen, die men nu geleidelijk en met meerdere zekerheid jaarlijks verkreeg. Intusschen hij zou deze punten, op de reeds in den aanvang zijner rede ontwikkelde gronden, niet nader uiteen zetten, en thans van het woord afzien.

Die rede bleef niet onbeantwoord. De heer van Rijckevorsel, voorstander eener meer vrijzinnige koloniale politiek verklaarde na de redevoering van den heer Schimmelpenninck, 1o, dat hij respekteerde de houding van de Tweede Kamer, die de aftreding des Ministers van Kolonien ten gevolge had; hij respekteerde het besluit des Konings, waarbij den Minister het gevraagde ontslag was verleend, en, eindelijk, hij misgunde hem na eene zoo lange staatkundige loopbaan zijne rust geenszins; 2o. kwam het den spreker voor, dat de vorige redenaar omtrent de verschillende begrippen van het kultuurstelsel in dwaling verkeerde. Spreker geloofde niet, dat er op dit oogenblik invloedrijke mannen waren in het Vaderland, die het kultuurstelsel van graaf van den Bosch wilden omverwerpen; er mogt verschil bestaan over de meerdere of mindere inkrimping of uitbreiding van dat stelsel, of over den eisch om naast dat stelsel vrijen arbeid te helpen ontwikkelen, maar omverwerpen wilde niemand, en het scheen spreker zelfs toe, dat de uiterste partijen in den laatsten tijd, ten aanzien van dit verschil, zeer tot elkander genaderd waren; 3o. besprak de spreker een verslag van het 32ste boekjaar van de Javasche bank, om daaruit aan te toonen de zonderlinge begrippen, die deze Bank scheen te hebben van het doel der inrigting, en om, naar aanleiding daarvan, reeds nu den eventuelen Minister van Kolonien daarop aandachtig te maken; en 4o. verklaarde de spreker, ofschoon dit hoofdstuk slechts eene kredietwet was, daartegen te zullen stemmen op gelijken grond als in vorige jaren; omdat nl. op dat hoofdstuk niet voorkwamen verschillende uitgaven, die hier te Lande ten behoeve der kolonien gedaan werden.

Daarna drukte de heer van Nispen van Pannerden als zijn gevoelen uit, dat hij alleen voor het hoofdstuk XI zou stemmen als kredietwet, want dat hij ook nu, even als vroeger onder alle vorige Ministers, bleef aandringen op het brengen op de begrooting van alle uitgaven, die hier te Lande ten behoeve van de Kolonien werden gedaan.

Ten slotte zeide de heer van Hall: wanneer men een bemind en geacht vriend, een kundig, regtschapen en getrouw ambtgenoot van zijne zijde zag weggescheurd, dan mogt hij daarover diep leed gevoelen, dan mogt zijn hart daaronder bloeden, maar als Staatsman aan de plaats des Ministers, betaamde het hem, daarover het stilzwijgen te bewaren.

Of nu werkelijk dat hart des Ministers zoo bloedde onder die scheiding — men zegt dat de heeren Ministers van Kolonien en Finantien niet zoo ten volle homogeen waren. Waren zij het, dan moest ook de heer van Hall in de eerste plaats, als president Minister, zijne portefeuille ter beschikking des Konings hebben gesteld; maar de minister van Finantien is homogeen met de ministers die aanblijven.

Wat het verzoek om ontslag van den heer Rochussen betreft, het zal u uit de nieuwsbladen zijn gebleken, dat Z. M. er niet spoedig aan heeft toegegeven, en althans niet zonder den heer Rochussen een bewijs van zijne persoonlijke genegenheid te hebben gegeven, door het aanbieden van een kruis en het schrijven van een brief.

Nu is er naar aanleiding van dien brief van Z. M. veel geschreven en veel gesproken. Men heeft hem als een staatsstuk ter toetse gebragt op grond van de opneming er van in de officiele staatscourant en men heeft ook hieruit geargumenteerd, dat de president minister, als er inderdaad, gelijk hij beweert, eene eendragtige zamenwerking tusschen de leden van het ministerie bestond, moest aftreden, de koning had zijne persoonlijke toegenegenheid aan het staatsbelang ten offer gebragt en, hoezeer met smart, zijn afkeurend oordeel uitgesproken over de koloniale politiek van dit kabinet. De heer van Hall had die politiek voorgestaan, hij moest dus ook op zich dat oordeel toepassen.

De heer van Hall heeft dit niet gedaan, maar thans nu een nieuwe minister van kolonien is opgetreden in den persoon van den heer Cornets de Groot, zal nu de heer van Hall even konsequent blijven in zijne inkonsequentie en weder eene andere koloniale politiek voorstaan, evenzeer zonder zich gehouden te achten om, bij den val van die rigting, haar getrouw te blijven? Dit is hoogst waarschijnlijk. Of evenwel de heer Cornets de Groot zulk eene nieuwe rigting zal inslaan, mag men betwijfelen, ofschoon het evenzeer te betwijfelen valt of hij het voetspoor van zijn voorganger zal volgen. De heer Cornets de Groot staat tusschen de reaktie en de misschien wat sterk geavanceerde liberalen in — als minister in een toestand van overgang is hij misschien de best geschikte persoon, die een betere orde van zaken zal voorbereiden. In Indië zal men weten, misschien nog beter dan hier, dat de heer Cornets een man is, die het goede voorstaat; zoo als hij ook bewijst door zijn voorzitterschap van het Indisch Genootschap, maar die niet is toegerust met de energie en aktiviteit, welke men in dezen tijd althans van een minister van kolonien verwacht. De toekomst zal leeren in hoeverre hij aan de verwachting beantwoordt.

Ten slotte nog eene mededeeling betreffende het leger in Indie. Naar aanleiding der diskussien, die onlangs in de Tweede Kamer zijn gehouden, heeft de minister van oorlog, ten einde zoo wel het in koloniale dienst treden van Nederlanders in het algemeen als het op nieuw engageren van voormalige gegradueerde militairen van het koloniale leger in het bijzonder te bevorderen, in overleg met den heer minister van kolonien, bepaald: 1o dat het minimum der lengtemaat voor rekruten (thans 1.58 el) voortaan 1.57 el, voor miliciens zal zijn vastgesteld, en 2o. dat voormalige onderofficieren en korporaals van het Indisch leger, die na ten minste 8 jaren in Indie te hebben gediend, zich hier te lande tot een nieuw engagement voor de koloniale dienst aanmelden binnen het jaar, nadat aan hen het paspoort wegens expiratie van dienst is uitgereikt, weder in hun vorigen graad kunnen worden aangenomen, voor het geval namelijk, dat zij in Indie tot een reëngagement in hun graad zouden zijn toegelaten. Tevens is vastgesteld, dat voor de toekomst het paspoort zal uitwijzen, of de betrokkene verdient in zijn vorigen graad geëngageerd te worden, daar aan den minister van kolonien verzocht is het militaire bestuur in Indie uit te noodigen op de bescheiden, die betrekkelijk een naar Europa terugkeerend onderofficier of korporaal, herwaarts worden gezonden, te doen aanteekenen, of zij al dan niet in zijn graad zou zijn gereëngageerd, waarvan alsdan op het paspoort melding zal worden gemaakt.

— Door eene vriendelijke hand wordt ons welwillend de volgende partikuliere brief ter plaatsing afgestaan.

Vuren, 6 Januarij. »Na den doorbraak te Brakel, waarbij men zegt dat 4 à 7 huizen medegesleept en 12 menschen omgekomen zouden zijn (schoon daaromtrent niets zekers bekend is), heeft men hier eene belangrijke daling van den waterstand waargenomen. Het is evenwel, sedert 4 uren dezen nacht, tot bijna een palm onder het hoogste standpunt weder opgeloopen, en op dit oogenblik nog langzaam wassende. Het ijs wordt aanhoudend sterker en zit onbewegelijk vast. Te Delem is het water veel hooger en is men met alle man aan het kisten; men vreest zeer voor het behoud van den dijk. Daartegenover, even boven Woudrichem, is men bezig 3000 zakken, met zand gevuld tegen en in de sluis te werpen, die als het ware staat te schudden en met den dijk aldaar, waarop reeds een ell hoog gekist is, elk oogenblik dreigt te bezwijken. Overal werkt men dag en nacht door, zoodat de krachten zijn uitgeput, terwijl bij zoo buitengewonen rivierstand materialen gaan ontbreken. Te Gorinchem wast het water mede aanmerkelijk en is men evenzeer voor inundatie van den Alblasserwaard bevrees[d]; 300 man zijn aldaar gereed, om, zoo noodig, de overlaten door te steken. Als de sluis en dijk bij Woudrichem bezwijken, dan zal dat voor het land van Altona hoogst ongelukkig zijn. Op den Steenoven ziet het er verschrikkelijk uit; de huizen staan rondom in het ijs en de stroom stort zich met geweld over den dam en tusschen de huizen heen. In het algemeen neemt de nood hand over hand toe. Mogt boven verwachting redding nabij zijn! Heden morgen is de kommissaris des konings uit Arnhem alhier gearriveerd. Het wemelt hier van belangstellenden.

ENGELAND.

De hertog van Norfolk heeft, naar men zegt, een legaat van tien duizend p. sterl. aan den paus gemaakt. De hertog had een jaarlijksch inkomen van £ 80,000 (bijna een millioen Hollandsch) en schonk meer dan een derde daarvan aan de Roomsche kerk en inrigtingen. Lord Edward Howard, de broeder van den hertog, zal waarschijnlijk graaf, maarschalk of wapenkoning van Engeland worden. Deze waardigheid is erfelijk in de familie van Norfolk, en de »staf" wordt nimmer aan de Kroon overgeleverd, maar gaat van den eenen hertog in handen van diens opvolger over, doch aangezien de tegenwoordige hertog nog zeer jong is, kan hij het ambt niet waarnemen. Als een blijk der gezindheid van den onlangs overleden hertog, las men, eenigen tijd geleden, dat een zijner eerste bedienden zich bij den ouden hertog beklaagde over het lang uitblijven eener (reeds bejaarde) vrouwelijke dienstbode, die tot de Hervormde godsdienst behoorde, wanneer zij Zondags ter kerk ging. »Hoe ver heeft zij te gaan?" vroeg de hertog. »Verscheidene mijlen," was het antwoord. »Wel, laat dan aanstaanden Zondag een rijtuig inspannen om de vrouw naar de kerk te brengen," hernam Norfolk, de eerste hertog en graaf van Engeland.

— Het Londensche telegraafstelsel zal, naar men zegt, weder uitgebreid worden door het leggen van draden van het Parlement naar de bureaux der dagbladen, die alsdan de woorden der redenaars kunnen opgeven, alvorens deze misschien zelven regt weten wat zij gezegd hebben. Wanneer er nu nog teekenen voor snelschrift per telegraaf bedacht worden, dan kan een schrandere snelschrijver met levendige verbeelding een volzin seinen voor dat die uitgesproken wordt. Stilstand is achteruitgang en de leus is thans: *de plus fort en plus fort.*

— Als een blijk van de verregaande desertie bij de Britsche oorlogsmarine moge strekken, dat van de linieschepen *Trafalgar*, *Edgar*, *Algiers* en *Diadem* respektievelijk 169, 148, 89 en 110 personen zijn gedeserteerd.

— De admiraliteit heeft besloten, te Chattam een tweede gepantserd stoomschip, van dezelfde grootte en paardenkracht als de *Warrior*, te doen bouwen.

— Uit de in den jongsten tijd openbaar gemaakte statistieke tabellen, omtrent de vorderingen van de welvaart in Ierland gedurende de laatste 30 jaren, blijkt, dat in 1830 het aantal armen in Ierland, die uit de openbare middelen onderstand genoten, 1/3 der geheele bevolking beliep, terwijl het getal bedeelde armen in het jaar 1858—59 slechts 1/32 der bevolking uitmaakte. In dezelfde tijdsruimte werden van 3,500,000 acres braakland 2,000,000 acres ontgonnen, terwijl de inkomsten van £ 4,000,000 tot £ 7,000,000 klommen. De tonnenlast der Iersche schepen klom sedert 1833 van 333,700 tot 786,000 ton, en het gemiddelde weekloon van eene veldarbeider van eene halve kroon (*ƒ* 1.50) tot 7 sh. (*ƒ* 4.20). Het aantal moorden is evenzeer aanmerkelijk verminderd. In 1860 werden slechts 5 personen wegens moord veroordeeld.

FRANKRIJK.

Parijs, 5 Januarij. Het gouvernement houdt zich thans ijverig bezig met de toebereidselen tot een levendigen strijd tegen de geestelijkheid. Daartoe behoort in de eerste plaats eene brochure, getiteld: *Rome en de Fransche Bisschoppen.* Dit stuk is reeds sedert eenige weken geredigeerd en werd het tot nog toe al geheim gehouden, zoo schijnt toch nu het oogenblik gekomen te zijn, waren de aanval daarmede tegen de prelaten gerigt zal worden. De heer de la Guéronnière heeft toch sedert een paar dagen aan de dagbladen tot *mot d'ordre* gegeven, het geschrift op een bepaald tijdstip zoodanig aan te kondigen, dat het bij het publiek zooveel mogelijk effekt moet te weeg brengen. Volgens mijne informatien bij den uitgever Dentu, zal het waarschijnlijk aanstaanden Maandag het licht zien. Op dien dag zal er nog bij den uitgever M. Levy eene andere brochure van ruim 10 vellen druks verschijnen, getiteld: *De finantien van het Keizerrijk.*

In den laatst gehouden ministerraad heeft men zich voornamelijk onledig gehouden met het dekreet tot bijeenroeping der kamers. Daar er nu bepaald is dat die vergadering een adres van antwoord op de openingsrede zal indienen, houdt men zich algemeen overtuigd, dat er aan de redaktie van laatstgenoemd stuk meer zorg besteed zal worden dan tot nu toe het geval is geweest. Men twijfelt ook niet, of het zal omtrent de

plannen der Napoleontische politiek eenig meerder licht verspreiden dan het antwoord des keizers op de rede van lord Cowley bij de nieuwejaars-receptie. In denzelfden ministerraad is ook in overweging genomen, op welke meest geschikte wijze de ministers zonder portefeuille in de zittingen der kamers te werk zullen gaan. Ten dien aanzien hebben zich toch reeds eenige moeijelijkheden opgedaan, waarbij de bedoelde ministers zich niet weinig deden gelden, met geen ander doel dan om hunne ambtgenooten te noodzaken hun inzage te geven van sommige geheimen hunner administratie. Dit is dus reeds het begin van de onaangenaamheden, die men uit de créatie dezer beschikking heeft voorspeld en waarin vooral de heeren Billault en Baroche zich genoegzaam weten te doen gelden om den boventoon te behouden.

Te midden van deze en andere chicanes staat bij den keizer nog altoos het woord *vrede* op den voorgrond. Het blijft evenwel nog steeds een raadsel, hoe dit is overeen te brengen met de nog steeds voortgaande militaire toebereidselen. Zoo hebben nu — om maar een enkel voorbeeld te noemen — de officieren van het garnizoen te Metz formeel in last gekregen om te zorgen, dat het aantal paarden zoo spoedig mogelijk tot het vereischte cijfer worde aangevuld, terwijl er, wat de marine betreft, sedert eenigen tijd bijzonder veel haast werd gemaakt met den aanbouw van zeventien nieuwe kanonneerbooten, die dan nu ook afgewerkt zijn en uitsluitend er op zijn ingerigt om groote oorlogsschepen op de snelst mogelijke wijze in den grond te boren. En ziedaar, naauwelijks zijn die vernielings-vaartuigen gereed, of het ministerie van marine laat dadelijk een aantal booten van hetzelfde kaliber bouwen.

De keizerin blijft nog steeds in dezelfde treurige gemoedsgesteldheid. Welligt om eenige afleiding te zoeken, had H. M. reeds het plan gevormd tot een uitstapje naar Aegypte, doch op aandrang van den keizer heeft zij daarvan toch afgezien.

Parijs, 6 Januarij. Heden is de brochure *Rome et les évêques* verschenen. Daarin wordt een terugblik op de geschiedenis geworpen, ten bewijze dat de Pausen eertijds geen wereldlijke magt bezaten. Later hebben zij zich ook in wereldlijke aangelegenheden gemengd. De schrijver (men weet dat de brochure geacht wordt van de Fransche regering zelve voort te spruiten) konstateert het met leedwezen dat de bisschoppen en de hooge geestelijkheid het pausdom op dien weg volgden, maar hij erkent tevens, dat heden ten dage de handhaving van het wereldlijk gezag des pausen niet door alle bisschoppen noodzakelijk wordt geacht. Hij verzekert, dat een zeker aantal bisschoppen eene tegenovergestelde meening zijn toegedaan en betoogt, dat op dezen oogenblik te dien aanzien twee gevoelens bestaan, namelijk het eene, dat de geestelijkheid luide kenbaar maakt en de handhaving van het wereldlijk gezag des pausen aanprijst, en het tweede, waarvoor zij niet durft uitkomen, en dat erkent dat het gezag des pausen zich tot zuiver kerkelijk gebied behoort te bepalen. Als reden waarom de geestelijkheid, vooral de lagere, niet openlijk voor dit laatste gevoelen durft uitkomen, geeft de schrijver op, dat zij anders natuurlijk in ongenade zou vervallen en tevens van gallicanisme zou beschuldigd worden, dat heden ten dage synoniem is met ketterij.

DUITSCHLAND.

De koning van Pruissen is den 2den Januarij te Sans Souci overleden.

Friedrich Wilhelm IV was den 15den October 1765 geboren. Hij aanvaardde de regering den 7den Junij 1840 waarna hij die den 7den October 1858 aan zijn broeder als prins-regent overdroeg. Hij was den 16den November 1820 gehuwd met prinses Elisabeth Louisa, dochter van wijlen Maximiliaan Joseph, Koning van Beijeren, uit welk huwelijk geene kinderen zijn voortgesproten.

De overleden koning wordt opgevolgd door zijn broeder, den tegenwoordigen regent, Frederik Willem Lodewijk, prins van Pruissen, geboren 22 Maart 1797, gehuwd met prinses Maria Louisa Augusta Katharina, geboren 30 September 1841, dochter van wijlen Karel Frederik, groothertog van Saxen-Weimar.

De koning, die thans de regering aanvaardt, Frederik Willem V, heeft twee kinderen: een zoon, prins Frederik Willem Nicolaas Karel, geboren 18 October 1831, sedert 25 Januarij 1858 gehuwd met de oudste dochter van koningin Victoria van Groot-Brittannie, en eene dochter, prinses Louisa Maria Elisabeth, geboren 3 December 1838, sedert 20 September 1856 gehuwd met den regerenden groothertog Frederik van Baden.

Het stoffelijk overschot van den overleden koning zal den 7den of 9den dezer in de Friedens-Kirche te Potsdam worden bijgezet.

In de staatkundige kringen vraagt men reeds of, met het oog op art. 54 der konstitutie, voorschrijvende den eed, op die konstitutie door de vertegenwoordiging des lands af te leggen, de latere inhuldiging te Koningsbergen nog moet plaats hebben; verder, of de eed, door den regent den 26 Oct. 1858 voor de vereenigde kamers afgelegd, vernieuwd of alleen bevestigd moet worden. De gezanten der vreemde mogendheden zullen nieuwe geloofsbrieven ontvangen en die aan koning Wilhelm I overhandigen.

Bij koninklijk besluit is de algemeene rouw vastgesteld voor den tijd van zes weken, ingaande met den 2den Januarij. Gedurende dien tijd mogen geene openbare vermakelijkheden plaats hebben en zijn de schouwburgen gesloten.

De verschillende dagbladen, het overleden van den koning meldende, zijn met rouwranden in het licht verschenen.

Te Berlijn is den 4den Jan. eene deputatie uit de stedelijke regering ten hove verschenen, om bij den koning namens de hoofdstad een adres van rouwbeklag in te dienen. Bij deze gelegenheid sprak Z. M. op een zeer bewogen toon over den gevoeligen slag, die het regerend stamhuis had getroffen en deed daarbij inzonderheid uitkomen, hoe de overleden vorst steeds met een warm hart naar het welzijn zijner natie had gestreefd, gelijk het geslacht der Hohenzollern's ten allen tijde had getoond met de innigste liefde voor zijn volk bezield te zijn. »Ook mij," zoo vervolgde de koning, »hebt gij reeds in dit opzigt leeren kennen. Men heeft mij vroeger welligt miskend; maar ik verzeker u, dat ik steeds door diezelfde liefde tot mijne natie bezield was. Ten dien aanzien hoop ik dus ook nooit miskend te worden. De grondslagen mijner regering heb ik bij de aanvaarding van het regentschap op 8 November 1858 medegedeeld en daaraan zal ik, ook tijdens mijn toekomstig bestuur, onveranderd en onafgebroken vasthouden. Ik neem intusschen de verzekering uwer getrouwe gezindheid met blijdschap aan. Er kan wel eens een tijd komen, waarin ik u daaraan zal moeten herinneren, want steeds zal ik rekenen op de trouw der burgerij even als op de trouwe gezindheid van mijn geheele volk, hetwelk reeds in zoo vele bezwarende omstandigheden moedig het hoofd omhoog heeft gehouden. In den loop van het thans geëindigd jaar is er veel veranderd en alles is daarbij wel niet gegaan zoo als het gaan moest, doch men zal mij van de door mij aangewezen grondslagen mijner regering wel niet willen afdringen, en ik geef u nogmaals de verzekering, dat ik, met eene getrouwe liefde tot mijn volk bezield, bij die grondslagen zal volharden. Ik verzoek u deze plegtige betuiging mijner gezindheid en al wat ik u thans gezegd heb, aan de burgerij over te brengen, terwijl ik u tevens verzoek mijn dank aan te nemen voor de in haren naam aan mij kenbaar gemaakte gevoelens."

ITALIË.

Turijn, 24 Dec. De *Armonia* bevat de volgende advertentie:

HANDELSADVERTENTIËN.

TE KOOP IERLAND, dat zoo veel bezorgdheid voor Engeland verwekt en alle gelegenheden te baat neemt, om zich aan zijn juk te onttrekken. De Ieren zouden Mac Mahon tot souverein hebben en koningin Victoria zou den afstand kunnen goedkeuren door middel van eene schadeloosstelling van honderd millioen pond. Het agentschap te Parijs belast zich met het opmaken van het kontrakt.

TE KOOP het domein NIZZA, dat zoo zeer behebt is met de Italiaansche monomanie, dat de regering er bijna krankzinnig door zou worden. Het meerendeel der inwoners heeft geweigerd, voor het wetgevend ligchaam te stemmen, en degenen, die gestemd hebben, stemden voor Garibaldi. Dit belooft groote beweging en vele gevaren voor Europa. Men adressere zich aangaande den verkoop aan den ondernemer, wonende bij de Seine.

TE KOOP POLEN, dat eene oorzaak van twist en oorlog kan worden. Men adressere zich aan den agent te Parijs, die aan den czaar en den regent van Pruissen den ruil van dit grondgebied tegen 900 millioen zal voorstellen.

TE KOOP de IONISCHE EILANDEN, die met een opstand tegen Engeland dreigen en Europa in vuur en vlam zullen zetten. Te bevragen bij den agent te Parijs, die met koningin Victoria zal onderhandelen en haar een aantal millioenen zal aanbieden tot afdoening van de ontzaggelijke schuld van Engeland.

TE KOOP CORSICA, dat zedelijk en geografisch steeds aan Italië heeft toebehoord en, van een staatkundig standpunt beschouwd, van den zondvloed af tot aan de geboorte van Napoleon toe, nimmer een gedeelte van Frankrijk heeft uitgemaakt. (Men zie Gioberti, inleiding tot de geschiedenis der wijsbegeerte. Capolago 1849, deel I, pag. 298.)

TE KOOP MALTA, dat slechts Italiaansch spreekt en slechts Italiaansch schrijft, dat tot Italie behoort en tot geen prijs Engelsch wil zijn; dat alleen door geweld den eigendom van Engeland is geworden. Te bevragen bij het agentschap te Parijs.

AMERICA.

De berigten uit de Vereenigde Staten (New-York) loopen tot 21 December. Daarmede verneemt men dat de sekretaris der schatkist, de heer Cobb zijn ontslag bij den president heeft ingediend, met het doel om zich te voegen bij de voorstanders der afscheiding van de Unie in Georgie.

Volgens de *New-York Times* is ook de generaal Cass uit het kabinet getreden, omdat de president Buchanan geweigerd had, naar het fort Moultrie de door den kommanderenden officier noodig geoordeelde versterkingen af te zenden. Als zijn opvolger noemt men den Heer Dickenson. Van eene andere zijde wordt gemeld, dat ook de sekretaris van staat Thomson zou aftreden, en zeide men zelfs, dat de president zich aan de politiek zoude onttrekken en het bestuur tot den 4den Maart aan den heer Breckenridge overdragen.

De senaat te Washington heeft een komité benoemd om een onderzoek in te stellen naar den tegenwoordigen toestand.

Een aantal kongresleden uit de Zuidelijke staten hebben een manifest onderteekend, waarin de scheiding der Unie voor onvermijdelijk wordt verklaard.

Wat de afscheidingsbeweging zelve betreft verneemt men, dat de wetgeving van Zuid-Carolina met algemeene stemmen besloten heeft de Unie te verlaten. De staat had te Havana twee oorlogschepen doen aankoopen en maakt toebereidselen om eigen gevolmagtigden bij de hoven van Engeland, Frankrijk, Spanje en Rusland te benoemen. In de beide takken der wetgeving van Louisiana zijn £ 500,000 toegestaan voor de wapening van den staat.

De senaat van Noord-Carolina heeft eene wet aangenomen tot wapening van staat. In Florida en Georgie wint de beweging ook veld.

De leden der Zuid-Oostelijke konventie zijn te Charleston met militaire eerbewijzen ontvangen. Er is een komité benoemd om een adres in gereedheid te brengen aan de bevolking der Noordelijke staten.

In Californie trok de afscheidings-agitatie der Zuidelijke Staten de algemeene aandacht, en de organen van den heer Breckenridge bespraken het plan van een staten-verbond van den Stillen Oceaan.

— De regering te Washington heeft hare betalingen moeten staken; zij heeft namelijk geen geld voorhanden om de traktementen der ambtenaren en de reis- en verblijfkosten der kongresleden uit te betalen. Om in dien tijdelijken geldnood te voorzien, is de regering voornemens magtiging aan het kongres te vragen, om schatkistbilletten ten bedrage van 2 millioen dollars uit te geven.

INDUSTRIËELE BERIGTEN.

Hebben de Nederlanders van onzen tijd zich onmiskenbare verdiensten verworven voor de verspreiding van nuttige gewassen door den invoer van de thee- en kinakultuur op Java, zoo verwaarloozen wij te zeer de toepassing der dierkunde op onze veeteelt. Onze diergaarden toonen ons nog geen verband tusschen haar en de zoölogische wetenschap. De verbeterde rassen van runderen, varkens, schapen en hoenders moeten ons nog uit Engeland geworden; de schoone kudde Lama's hebben wij naar Parijs laten trekken en de Franschen eigenen zich reeds de eer der acclimatisering daarvan toe. Het is vooral in de Engelsche koloniën, dat men zich op het acclimatiseren van dieren toelegt. Zoo heeft men op het eiland Martinique grooten last van eene slangensoort, de *Brothops lanceolatus*, welke zeer vruchtbaar is, zoodat het wijfje jaarlijks van 20 tot 60 jongen voortbrengt. Een groot getal negers op de suikerplantaadjes worden er de slagtoffers van. Men is er op uit om deze slang vijanden te berokkenen door den invoer van den Ichneumon uit Aegypte, waarvan de oudheid geloofde, dat hij de slangen bij den staart in het water trok en den bekenden vogel Sekretaris van de westkust van Africa, doch de geduchte Brothops, die 6 voeten lengte heeft, schijnt beide vijanden te verachten, zoodat de belooning van *f* 5000, door het genootschap tot acclimatisering uitgeloofd aan hem, die een ander slangendoodend dier op Martinique invoert, nog verdiend moet worden.

De wilden eten slangen; de beschaafde mensch heeft tot nog toe geen nut van de slang getrokken; — edoch men is begonnen met de huid der slangen tot een uitmuntend leder te bereiden en stookt steeds traan uit de krokodillen.

In Engeland zijn het alleen bijzondere personen, die maatschappijen tot acclimatisering vormen; de meeste proeven daartoe worden in de zoölogical Garden genomen, waarvan velen gelukkig geslaagd zijn. De gans der Sandwich-eilanden en de zwaan van Australië, de Zuid-Americaansche Cloephagha, de Noord-Americaansche zomereend, de Chineesche mandarin en vele andere vreemde vogelen leven eendragtig met elkander en de meesten daarvan broeijen in dien dierentuin. Ook gedijt daar zeer goed het Zuid-Americaansche navelvarken, de Africaansche eland, het groote Wapitihert uit Kanada en het Aziatisch hert, dat men gedurende den Krim-oorlog in de wouden van Pontus gevonden heeft, en hetwelk zich in de diergaarde bij Bristol voortgeplant heeft. Ditzelfde is reeds in Engeland het geval met 42 hertensoorten. Het laat zich aanzien, dat de Engelsche parken zich van ligverlede met de Zuid-Africaansche antilopen zullen bevolken. Lord Hill, die eene kudde van 8 stuks onderhoudt, liet een antilopen-bok slagten en noodigde opzettelijk op dit wildbraad eenige bekende gastronomen, die het voor het edelste wildbraad van Engeland hielden. De zachte kleur van dit liefelijk gewrocht der dierenwereld doet het tot vervrolijking en opluistering der parken nog op hoogeren prijs stellen dan de ree. In het vorig jaar bezat men reeds eene kudde antilopen van 20 antilopen-kalveren, alle in Engeland geboren. In het Hartenkamp te 's Hage zouden eenige exemplaren regt op hunne plaats zijn. In de diergaarde van wijlen Lord Derby, welke 100 bunders besloeg, is eene kudde Indische antilopen geacclimatiseerd. Niet gelukkig was men met den Averos (Bison urus), waarvan twee exemplaren in 1849 uit het keizerlijk bosch te Bielowitz aan de dierkundige maatschappij geschonken waren, en die, even als eene Americaansche Bison, spoedig aan de longziekte overleden.

Eene merkwaardige hoendersoort is het Tallegalla hoen der Philippijnsche eilanden; het bouwt een kleinen heuvel van plantenafval, waarin de hen hare eijeren legt, die door de natuurlijke warmte van het nest uitbroeijen. Men heeft van dit hoen reeds een grootvader, vader en kind van Londensche geboorte, zoodat dit hoen bereids aan het luchtsgestel van Engeland gewent schijnt. Prins Bonaparte telt in zijne catalog 346 hoendersoorten op, waarvan minstens 250 in Europa aangekweekt zouden kunnen worden, maar wat nog maar met acht het geval is. Men moet erkennen, dat de kunst van acclimateren nog in hare kindsheid verkeert.

Wij hebben meermalen op het belang van onzen handel, vooral die van onzen Indischen Archipel, gewezen om betrekkingen met Siam aan te knoopen. De Engelsche handel met dat rijk dagteekent nog eigentlijk van 1856. De invoer van Engelsche waren bedroeg dat jaar te Bankok 375,261 £. de uitvoer 516,619 £; in 1857 de invoer 215,720 £, de uitvoer 128,295. Engeland bekwam van Siam 30,303 centenaars (cwts.) suiker, 91,517 pd. peper, 3392 pd. zout, 342 centen. huiden, *horens*, sapanhout enz.

De meest geachte Engelsche waren zijn witte en grijze long cloths, madapollams, cambrics, jaconets, booh lappets, effen en gekleurde sammet, bonte moezelines, americaansche drills, katoenen zonneschermen, witte en geverfde combers prints, chitses, Siamesche kleedingstukken (chawls), rood turksch garen, long ells, Ladies cloth, zeildoek, ijzer, staal, glaswaren, lampen, geweren, was, enz. — De handel van Siam met Indië en China is nog veel aanzienlijker. Wij zouden de cabotage tusschen Siam en Japan kunnen uitoefenen. Te Singapore voorziet men zich van timmerhout uit Siam, waaruit al wederom de wenschelijkheid voor ons blijkt, om houtvellingen op de kusten van Sumatra aan te leggen. In het verslag der Staatskommissie van 16 Junij 1857 leest men daaromtrent: »Op onderscheidene eilanden is er eene groote hoeveelheid en verscheidenheid van timmer- en meubelhout, ook van rond hout, uitmuntend tot masten geschikt; boschvelling, oprigting van stapelplaatsen van hout en stoomzagerij b. v. te Bandjermasing op Borneo en te Palembang ter Oostkust van Sumatra, zoo mede op Boeroe zijn bij de staatskommissie ter sprake gebragt, als ondernemingen in het bereik der partikulieren, als nuttig voor het algemeen en als winst-

belovend voor de ondernemers (bl. 83.) Voor zoo ver wij weten, heeft zich nog geene kleine vennootschap tot dergelijke onderneming opgedaan, hoewel zij tot die kategorie behoort, welke het gouvernement geldelijk wil ondersteunen.

De getah-percha neemt zulk eene groote plaats in de hedendaagsche nijverheid in, dat in de beroemde Britsche *Society of Arts* daaraan eene afzonderlijke Afdeeling gewijd is. Ondertusschen begint de grondstof te ontbreken, en zijn in Engelsch Malabar de getah-perchaboomen nagenoeg reeds uitgeroeid. Men vermengt daarom de echte getah met eene andere Indische gomsoort. Gummi Pauschonti, en wel met 20 à 30 pct. — Men heeft onlangs in de dagbladen een berigt gelezen van eene nieuwe soort van getah-percha, welke ter Zuidkust van Sumatra gevonden zou zijn en de gewone getah in hoedanigheid overtreffen; maar hoeveel andere surrogerende gomsoorten zijn er op Java, Sumatra, Borneo en Celebes niet te vinden. Voorwaar eene schoone taak voor den Hoogleeraar de Vrieze! Amsterdam en Rotterdam zouden de algemeene markt voor de getah-percha kunnen worden.

Bij de aankomst van het Japansch gezantschap te Californië trok niet weinig de aandacht het stoomkorvet *Candinwarrah*, een geschenk onzer regering, dat 10 zware stukken geschut, 4 draaibassen en 1 houwitser voert, het had de reis in 37 dagen afgelegd, en slechts drie dagen van zijn stoomvermogen gebruik gemaakt. Alles was aan boord op zijn Hollandsch ingerigt; men bediende zich van Hollandsche werktuigen, en de kommando's werden in de Hollandsche taal gegeven. Slechts de vlag was Japansch; deze vertoont een rooden kogel, het beeld van de opgaande zon, op een wit veld. Het vaartuig had uitsluitend eene Japansche bemanning en de Americanen getuigden, dat de Japansche matrozen geen minder goede zeelieden waren, dan de hunnen; de officieren hadden hunne opleiding van Hollandsche officieren te Nangasaki ontvangen. De korvet werd door een groot getal nieuwsgierigen bezocht; doch de Japansche admiraal had verboden, dat er vrouwen aan boord kwamen; twee ondernemende dames te San Francisco hadden de stoutmoedigheid om, als mannen verkleed, dat bevel te overtreden en zelfs plaats aan de tafel in de kajuit te nemen. De admiraal erkende spoedig hare sexe, maar de Japansche politesse liet niet toe om haar te verwijderen; hij wilde ook geen dupe schijnen en bood daarom onder het middagmaal aan ieder der verkleede dames eene gouden hairnaald ten geschenke aan. Wij willen hopen, dat Japan dankbaarder jegens ons zal zijn voor de weldaden der beschaving, die het van ons ontvangen heeft, dan Rusland, dat geene mindere verpligting aan ons heeft, zich in staatkundige moeijelijkheden en ook in zijne handelsbetrekkingen jegens ons betoond heeft. Het hof te Jedo zoude ons reeds eene groote dienst doen met te vergunnen, dat zich eenige honderd Japansche landbouw-kolonisten in onzen Indischen Archipel mogten vestigen. Eene nederzetting van Japansche landbouwers op Borneo, Sumatra, Celebes en Ceram zoude er den landbouw onbegrijpelijk bevorderen. De O. I. compagnie had in het vroegste tijdperk van haar bestaan Japansche hulptroepen in hare dienst; de landbouwende stand schijnt in Japan nog in vele opzigten gedrukt te zijn, en het zou dus weinig moeite opleveren om op goede voorwaarden landbouw-kolonisten uit dat rijk te bekomen. Hun voorbeeld zoude ook de kunstvlijt der inboorlingen op die eilanden bevorderen, en door den invoer van Japanezen zou men minder behoefte aan Chinezen gevoelen.

(*Tijdschr. van Staathuishoudk. en Statistiek.*)

Snel-fotografie.

In het *Mechanic's Magazine* van 12 October 1860 vindt men eene mededeeling van Bobcok, aan de americaansche Vereeniging van fotografen voorgedragen, omtrent eene wijze door Charles Pontaine van Cincinnati (Ohio), om positieve fotografiën zonlicht af te drukken, die in snelheid alle begrip te boven gaat.

Fontaine bedient zich, volgens dat berigt, van een kastje, waarin het negatieve cliché op glas is besloten.

Langs de onderzijde van dat cliché wordt eene gevoelige strook papier door middel van eene rol regelmatig voortgeschoven, zoodat telkens een nieuwe afdruk wordt verkregen. Uit de beschrijving blijkt dat deze positieve afdrukken door het zoogenoemde procédé negatief worden verkregen, dat is door middel van eene opwekkende stof, die het sluimerend beeld te voorschijn doet treden.

Van welk krachtig opwekkingsmiddel Fontaine zich bedient, wordt echter niet gemeld.

Boven het kastje wordt eene verzamelingslens van 7 Eng. d. opening zoodanig gesteld, dat het gekoncentreerde licht een schijfje van $1^1/_2$ Eng. duim vormt. Dit bespoedigt natuurlijk het afdrukken buitengemeen, maar beperkt zeer de afmeting der fotografie.

Met deze inrigtingen werden 200 afdrukken per minuut gemaakt, d. i. 12000 afdrukken per uur!

Laat men de verzamelingslens weg, dan kunnen door de blootstelling aan het enkele zonlicht ongeveer 225 afdrukken per uur worden verkregen.

In het eerste geval is dus eene belichting van $^3/_{10}$ sekonde, in het tweede van ongeveer 15 sekonden voldoende.

In deze snelheid van afdrukken ligt niets wonderbaars; maar ik meen toch te mogen betwijfelen of de fotagrafiën op die wijze verkregen, *fraai* mogen heeten, vergeleken bij die op chloorzilver vervaardigd.

Het is ieder die zich met fotografie onledig houdt, bekend, dat men des winters bij duister of dampig weder met de negatieve methode in weinige sekonden een positief beeld kan overdrukken; maar tevens dat deze vooral wat het portret betreft, in aangenaamheid en zachte ineensmelting van toon bij die op chloorzilver vervaardigd, ten achteren staan. Deden zij dit niet, dan zoude men zich zooveel moeite niet behoeven te geven ter opsporing van middelen om het verbleeken der fotografiën met chloorzilver te voorkomen, dewijl die volgens het procédé negatief bereid, daaraan niet of ten minste zeer weinig blootstaan.

De schrijver van gemeld stukje raadt ten slotte aan om op een daartoe bereid glas door een kundige hand eene teekening te laten maken of graveren, die op de bovengenoemde wijze identiek door het licht zoude worden afgedrukt.

Ik geloof dat deze handelwijze slechts spaarzaam met goed gevolg zal kunnen worden toegepast.

Bobcok deed zijne mededeeling vergezeld gaan van de aanbieding van eene strook eindeloos papier, waarop 300 fotografiën waren afgedrukt, en van de fotografie eener schets, door een teekenaar op eene glasplaat gemaakt.

Stoomrijtuigen op gewone wegen.

Meer en meer begint deze soort van voertuigen in gebruik te komen, terwijl de industriëlen zich beijveren om daaraan verbeteringen toe te brengen.

In Brazilië worden zij reeds gebezigd tot het vervoeren van lasten op bergwegen en voldoen daarbij zeer goed.

Zoo is onlangs vermeld, dat een dezer stoomwagens, volgens het stelsel van Boydell, door Bellhouse & Co te Manchester vervaardigd, met goeden uitslag een weg van acht Eng. mijlen tusschen het station van den Mariaspoorweg en de stad Petropolis heeft afgelegd. De weg klimt tot 3000 Eng. voeten boven de zee, en slingert zich met vele wendingen, waarvan sommigen vrij steil zijn, om den berg naar boven.

Met groote verbazing en tevredenheid zagen de inwoners dit voertuig en trein de stad binnenrijden, dewijl het vervoer met lastdieren in Brazilië zeer kostbaar is.

Het denkbeeld dezer onderneming is uitgegaan van den Baron Maria, een Braziliaan, aan wien zijn vaderland de invoering van vele nuttige uitvindingen te danken heeft.

Niet minder belangrijk is hetgeen wij vermeld vinden omtrent een togt met een stoomrijtuig, door lord Caithness onlangs volbragt.

Gemelde lord heeft, vergezeld door zijne echtgenoot en den Ingenier Rickett, den weg van Inverness naar Barrogill-Castle, een afstand van 150 Eng. mijlen (240 kilometers), meerendeels door bergachtige streken met vrij groote hellingen, in twee dagen afgelegd.

Op een goeden vlakken weg legde het voertuig van 10—18 Eng. mijl (16—29 kilometer) per uur af, en beklom regelmatig bij 't vlek Helmsdale den berg, bekend onder den naam van Ord of Caithness, bij eene helling van 1 op 10, en zelfs 5 Eng. mijl (8 kilometer) ver bij de aanzienlijke helling van 1 op 7.

Dit stoomrijtuig is bestemd tot het vervoeren van drie personen, met eene gemiddelde snelheid van 10 Eng. mijl (16 kilometer) per uur op gewone wegen.

Ter wederzijde van het werktuig is een stoomcilinder geplaatst, wijd 6 Eng. d. (15 Ned. d.), met eene slaglengte van 7 Eng. (17.8 Ned. d.). Zij oefenen gezamentlijk een vermogen van 9 paardekrachten uit.

Het verbruik van brandstof bedraagt 50 Ned. pond voor 20 Eng. mijl op gewone wegen ($2^1/_2$ Ned. pond) per Eng. mijl, hetgeen eene koste van ongeveer 5 cents per Eng. mijl (15000 Ned. el) oplevert.

Het kan voldoende water voor nagenoeg 20 Eng. mijl en steenkolen voor ruim den dubbelen afstand innemen. Het weeg 30 centenaars (1500 Ned. pond), en beslaat ongeveer de ruimte van eene chais met paard.

De stoker staat achter op het rijtuig, en de reizigers zitten vooraan in een cabriolet, geheel van het stoomwerktuig afgescheiden.

Het werktuig loopt op drie wielen en kan gemakkelijk in een korten draai worden omgewend door middel van eene kruk, door den persoon regts in den kabriolet gezeten, die tevens den toevoer van stoom kan regelen.

Door middel van eene schroef, die door een rad regts van de stuurkruk geplaatst, wordt omgedraaid, kan de remtoestel in en buiten werking worden gesteld.

Het rijtuig rust op veeren en geeft geen ander gedruisch dan dat van den ontsnappenden stoom, hetgeen men echter onmiddelijk kan doen ophouden, als voorbijgaande paarden daarvan mogten schrikken.

Ik juich deze welgelukte proeven van harte toe. Zoolang men gedwongen blijft voor het vervoer met stoom kostbare spoorwegen aan te leggen, die uit den aard der zaak slechts met betrekkelijk weinig plaatsen in aanraking kunnen komen, blijft er eene groote gaping bestaan. En daarom acht ik het hoogst wenschelijk, dat de industriëlen zich blijven beijveren om het vervoer met stoom op gewone wegen geheel praktisch te maken.

Hoogst geschikt zouden de lichtwerktuigen (calorische machinen van Ericson) zijn voor het vervoer van personen, dewijl zij geen water behoeven en geen het minste gevaar van springen opleveren, als men ze bij minder volume wat meer kracht konde verschaffen.

En wie zoude daaraan durven wanhopen, die getuige is van al hetgeen wetenschap en kunst sints 50 jaren hebben tot stand gebragt?

(*Volksvlijt.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN		NAAR.
Februarij	19	Russ	Cäserewitsh	R. Jorjan	Shanghea	28 Jan.	St. Petersburg
„	—	Fransch	Zonaver	Dernis	Singapore	7 Febr.	Mauritius
„	—	Amerikaansch	Flying Send	P. Harding	Canton	5 „	New-York
„	21	Engelsch	Kheronese	J. Hurst	Singapore	17 „	Engeland met 16 pass. en 180 man (troepen
„	—	Hamburg	John Hermann	K. J. Dickmann	„	10 „	Falmouth
„	22	Nederlandsch	Christina en Jeannette	N. Rademaker	K. de Goede Hoop	1 Jan.	Batavia
„	—	„	Doorwijk	K. J. Swart			

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN.		AGENTEN.
Februarij	20	Ned. Indisch	bark	Jenoer	Said bin Sehab	Palembang	8 Febr.	Buijs, Jacobsen & Co.
„	21	Nederlandsch	„	Proteus	A. Kikkert	Schiedam	24 Oct.	Landberg, Besoet de Bie & Co.
„	—	Ned. Indisch	„	Generaal Michiels	D. de Wilde	Brouwershaven	26 „	Haager & Schuurman.
„	—	Spaansch	stooms.	Animoza	A. T. de Menese	K. de Goede Hoop	21 Dec.	Martin, Dyce & Co.
„	22	Nederlandsch	schip	Chistina en Jannette	N. Rademaker	K. de Goede Hoop	1 Jan.	G. Buijn & Co.
„	—	„	bark	Souburg	M. W. Zwart	Rotterdam	8 Nov.	Landberg, Besoet de Bie & Co.
„	—	Engelsch	„	Chrissopher Newson		Glasgow	28 Oct.	Pitcairn, Syme & Co.
„	—	Hamburg	„	Leontina		China		C. Bahre & G. Kinder.

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
Februarij	21	Nederlandsch	bark	Cosmopoliet	C. J. Westeneuk	Nederland
„	22	Ned. Indisch	„	Albrecht Beijling	G. L. Muller	Samarang
„	—	„	stooms.	Makasser	W. A. J. Kuller	Sam., Soer. en Banjermassing
„	23	„	„	Padang	A. Guijot	Bencoelen en Padang
„	—	Fransch	schip	Louis Cezard	Thomas	Bordeaux

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Cheribon, Tagal en Pecalongan	Haager & Schuurman.
„	„	Willem Hendrik*	H Beckering		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Johanna Maria	Wilhelmie	Nederland	van Ommeren, Rueb & Co.
„	schip	Burgemeester Hoffman*	T. de Wit		„
„	brik	Princes Charlotte*	Hille		„
„	„	H. Willebrordus*	Kleve	Singapore	„
„	schip	Johannes Lodewijk	H. van der Waal	Samarang en Soerabaija	J. Cezard & Co.
„	„	Doggersbank*	T. Mammes	Soerabaija	„
„	bark	Proteus*	A. Kikkert		Landberg, Besoet de Bie & Co.
„	schip	Nieuw Holland	L. Tuk	Samarang	B. Kopersmit & Co.
„	„	Henriette Maria	P. Tjebbes		„
„	„	Prins Maurits	J. Bart		„
„	bark	Jannetje*	A. Lupcke		„
Ned. Indisch	brik	Jeannette Maria*	A. Kuipers		P. Landberg & Zoon.
„	bark	Iskandria*	D. T. Varkevisser	Samarang	Buijs, Jacobsen & Co.
„	„	Jenoer*	Said bin Sahab		„
„	brik	Zwaluw*	P. Bloem	Singapore	Haager & Schuurman.
„	bark	Generaal Michiels*	D. de Wilde		„
Engelsch	schip	Victoria*	Torza,		Hunter, Houghton & Co.
Zweedsch	bark	G. B. Carr*	John v. Windrufva		J. Cezard & Co.
„	„	Cleopatra*	Dannberg		Metzendorff, Wilmans, Bugee & Co.
Oldenburg	„	Gottorp*	R. Bergfeldt		E. Moormann & Co.
Hamburg	brik	Christian*	Binder		C. Bahre & G. Kinder.
„	bark	George en Henry*	J. Peters	Soerabaija	The Borneo C. Limited.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een*.

Aangekomen schepen te *Samarang*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	DATUM.	VAN
Februarij	8	Ned. Indisch	bark	Bientang Anam	J. Steendam	26 Jan.	Singapore
„	—	„	schoener	Bintang Toedjoe	Goeij	6 Febr.	Indramaijo
„	—	„	stooms.	Menado	A. A Couteron	7 „	Batavia
„	—	„	brik	Cheribon Packet	W. F. Massingham	5 „	„
„	9	Nederlandsch	bark	Adriana Petronella	J. K. Annokkee	6 „	Tagal
„	10	Ned. Indisch	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	— „	Soerabaija
„	—	„	brik	Fathool Main	Said Asegaf	7 „	Cheribon
„	11	„	stooms.	Oenarang	S. van Hulsteijn	10 „	Soerabaija,
„	—	„	schip	Padang Pandjang	P. Snijder	8 „	Padang
„	12	Amerikaansch	bark	Carree Leland	P. L. Smith	20 Jan.	Amoij
„	—	Nederlandsch	„	Cito	R. Grivel	29 Oct.	Nederland

Vertrokken schepen van *Samarang*.

DATUM		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	
Februarij	8	Ned. Indisch	bark	Ellen	F. A. P. Wentholt	Batavia
„	—	„	schip	Gana Salim	Sech Makarim	Soerabaija
„	9	„	bark	Oeij Sinjo	Oeij Holian	Rembang
„	—	„	stooms.	Menado	A. A. Couteron	Soerabaija
„	11	Nederlandsch	bark	Maria Adolfina	A. Blom	
„	—	Ned. Indisch	„	Noorbaa	Said Alie bin Djan	Grissee
„	—	„	stooms.	Koningin der Nederlanden	E. Lewis	Batavia
„	12	„	bark	Fathool Wadoet	Sech Alhadat	Soerabaija
„	—	„	„	Soetan Iskander	L. G. Kloppenburg	Batavia
„	—	„	„	Pilades	D. J. de Geer	Indramaijo
„	—	„	stooms.	Oenarang	S. van Hulstijn	Batavia

In lading liggende schepen te *Samarang.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	bark	Adriana Petronella.................	J. K. Annokkee..............	Soerabaija.....................	van den Broek & Veeckens
"	"	Cito..........................	R. Grivel....................	Frankrijk......................	Dorrepaal & Co.
Fransch...............	schip	Chateau du Gol................	E. François..................	Batavia........................	van den Broek & Veeckens.
Ned. Indisch.......	bark	Sara Eleonora..................	D. Schuijmer.................	....	Dorrepaal & Co.
"	schoener	Hong An........................	Lim Kwe Soeij..............	Cheribon en Batavia.........	Gezagvoerder
"	"	Srie Cheribon..................	I Engtjee.....................	....	"
"	"	l'Union........................	G. Schutt....................	....	"
"	"	Bientang Toedjoe,.............	J. Goei......................	....	"
"	bark	Bientang Anam.................	J. Steendam..................	....	"
"	brik	Cheribon Packet...............	W. F. Massingham...........	....	"
"	"	Fathool Main...................	Said Asegaf,.................	....	"
"	schip	Padang Pandjang..............	P. Snyder....................	....	"
Amerikaansch.......	bark	Carree Leland.................	P. L. Smith..................	....	"
Ned. Indisch.......	"	Allawie........................	Sech Bin Smeer.............	....	"

Aangekomen schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN
Febr.	10	Nederlandsch.......	schip	Ottolina..................................	A. Eeleman..............	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
"	5	Nederlandsch.......	schip	Cornelia Henriette,..........................	K. C. de Veer..............	Nederland
Januarij	6	"	"	Odilia Magaretta............................	J. Martiui...................	"
"	9	"	"	Henr. Elitabeth Sussana..................	A. Meiboom................	"
"	—	Zweedsch............	"	Balder..	C. A. Sjober...............	"
"	11	Nederlandsch.......	"	Elisabeth Anthoinette.....................	H. A. Besier................	"

In lading liggende schepen te *Pasoeroean.*

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch.......	schip	Bato.............................	Van der Burg...............	Nederland.....................	Schimmelpenninck & Co.
"	"	Aomiraal Tromp...............	J. van Tubergan............	"	Gezagvoerder.
"	"	Maria Adriana..................	J. van der Held............	"	"
"	"	Prins van Oranje..............	J. Hensu g..................	"	"
"	"	Elisabeth........................	H. A. Harms................	"	"
"	"	Ottolina.........................	Sjöberg......................	"	"

Aangekomen schepen te *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	11	N. I.	bark	Kimwan............	Souw Toanhie	Riouw
"	—	Ned.	schip	Jan van Schaffelaar..	Verbeek......	Batavia
"	13	N. I.	bark	Aldjoesoer..........	Said Alie.....	Palembang

Vertrokken schepen van *Cheribon.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	11	N. I.	bark	Timbang	Po Wongso...	Joana
"	—	"	brik	Nassrie Madjit.......	Sech Sehak...	Pakalongan
"	19	Ned.	bark	Ouderkerk a/d. Amstel	Swart........	Nederland

Aangekomen schepen te *Pekalongan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	13	N. I.	brik	Nasrie Madjit	Sech Sehak...	Cheribon

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	9	Ned.	bark	Eduard Marie	Remmerz.....	Nederland

Aangekomen schepen te *Panaroekan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	5	N. I.	schip	Charles.............	Kamar Alie...	Soerabaija

Vertrokken schepen van *Panaroekan.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Febr.	3	N. I.	schoen.	Katjoong............	Latip	Soerabaija

Aangekomen schepen te *Rembang.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Febr.	9	N. I.	bark	Oengoan	Katjong......	Riouw
"	11	"	"	Oeij Sinjo	Oeij Holian...	Samarang

Aangekomen schepen te *Billiton.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	28	N. I.	schoen.	Chieftain............	Kruijmel.....	Batavia

Aangekomen schepen te *Sambas.*

DATUM.		VLAG		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	29	N. I.	brik	Noor...............	Alfamanie....	....

Aangekomen schepen te *Amboina.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Jan.	1	N. I.	stooms.	Menado	Couteron.....	Batavia
"	3	"	brik	Sijlph...............	Lange	Balie
"	—	"	schoen.	Dolly...............	Berendhuijsen,	Ternate
"	10	Ned.	schip	P. Corneliss. Hooft..	Koers........	Rotterdam
"	12	"	schoen.	Anna Margaretha	van Nooijen..	Soerabaija
"	13	N. I.	"	Fathool Hair	Abd. Rachim.	Ternate
"	—	Ned.	schip	Jan Hendrik.........	Leijveld	Cardiff
"	22	N. I.	schoen.	Clipper..............	Eschauzier ...	Banda
"	23	"	bark	L'Amitie.............	Valberg......	Makasser
"	25	"	schoen.	Maria...............	Ong Tjiseng..	"
"	29	"	"	Sedeihair............	de Fretes	Banda

Vertrokken schepen *van Amboina.*

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Jan.	2	N. I.	stooms.	Menado	Couteron.....	Batavia
"	4	"	schoen.	Frederika	Tja Thoeij,...	Hulla
"	12	Ned.	schip	P. Corneliszoon Hooft	Koers........	Hongkong
"	14	N. I.	schoen.	Jupiter..	Voll	Banda
"	16	Ned.	schip	Jan Hendrik	Leijveld	Hongkong
"	19	"	schoen.	Anna Margarethe....	van Nooijen ..	Banda
"	21	N. I.	brik	Sijlph...............	Lange..,.....	Singara
"	23	"	schoen.	Fathool Hair	Abd. Rachim.	Banda

Scheepstijdingen.

Brouwershaven 25 Dec. Het schip Mercator, kapt. van der Wouden, van Batavia, 1 van Ramsgate naar Schiedam, alhier binnen, is lek, heeft de boegspriet gebroken, stengen verloren en meer andere schade bekomen, zijnde in aanzeiling geweest.

Portsmouth. Het Ned. schip Hercules, kapt. Siedenburg, van Bat. naar Amsterdam, is alhier met verlies, van kluiverboom en voorbramsteng binnengeloopen.

Dartmouth 3 Jan. De Nederl. bark Alcor, kapt. v. Oppen, van Rotterdam naar Soerabaija, is alhier met verlies van zeilen en andere schade binnengeloopen.

Plymouth. 30 Dec. Heden is alhier met verlies van anker enz. binnengeloopen het Nederl. schip Baron van Hardenbroek, kapt. Henny, van Batavia naar Amsterdam bestemd.

Falmouth 3 Jan Het Ned. schip Celebes, kapt. Reuvekamp Gille, van Amsterdam naar Soerabaija, is alhier met schade binnengeloopen.

— 4 Jan. Het schip Hollandia, kapt Wap, van Java naar Amsterdam bestemd, is alhier binnengeloopen, hebbende den kop van het roer gebroken en meer andere schade.

St. Helena 30 Nov. De Ned. bark Isaac da Costa, kapt. Löschen, van Java naar Rotterdam, is 23 November gepraaid op 29° ZB. en 10° OL., door het alhier gearriveerde schip Ida Ziegler. De Isaac da Costa had den top van den fokkemast steng en kluiverboom verloren.

— Het alhier afgekeurde schip Scotia, kapt. Ward, van Soerabaija naar Amsterdam, is in publieke veiling verkocht. De lading van dit schip zal vervoerd worden met het schip John Romilly.

Kaap de G. Hoop 21 Nov. Het Ned. schip Loevestein, kapt. Vonck van Batavia n. Amsterdam, is den 31sten Oct. lek in de Tafelbaai binnengeloopen en zal een gedeelte der lading lossen om te repareren.

Handelsberigten.

TE AMSTERDAM EN ROTTERDAM.

VAN 23 DEC. TOT 8 JANUARIJ 1861.

(vervolg).

SUIKER. In den loop van dit jaar ondergingen de prijzen geene zeer belangrijke veranderingen, en de vier eerste veilingen der N. H. M. vertoonden ongeveer dezelfde prijzen voor de stand no. 15 à 17. Vooral de bruine en middelsoorten stegen aanmerkelijk in waarde, tengevolge der belangrijke exportatie naar Engeland en Belgie, terwijl daarentegen de afstand der nummers in de witte soorten van no. 17 à 20 veel geringer werd, daar deze, bij een volstrekt gemis aan vraag voor Rusland, steeds moeijelijk koopers vonden en slechts tot een klein verschil in prijs met no. 16 door de fabriekanten genomen werden.

Bij het begin van het jaar verkeerde het artikel in eene lustelooze stemming met beperkten handel, zoo tengevolge van den ruimen voorraad bij de fabriekanten als door de ongunstige berigten, omtrent geraffineerd Suiker, van de Middellandsche Zee; alleen naar bruin Java vertoonde zich eenige vraag voor Engeland. Eerst tegen de Maartveiling vertoonde zich eenige meerdere levendigheid, en in die veiling, die voor de bruine no. $f\ {}^3/_4$ f 1 en voor de witte $f\ 1^1/_4$ à $f\ 1^1/_2$ boven Nov. 1859 afliep, werden in afwachting van vraag voor Rusland ca. 28000 kr. voor Export gekocht. Na die veiling vond een vrij geanimeerde handel in zeilende ladingen Java tot ongeveer de Maartwaarde plaats, doch reeds in April vertoonde zich de vroegere lusteloosheid weder. Groote particuliere aanvoeren, flaauwere berigten van Engeland en het ophouden der vraag naar geraffineerd, veroorzaakten eene reactie van $f\ 1^1/_4$, en hoewel de Meiveiling boven verwachting tot ongeveer de Maartprijzen afliep, behielden de prijzen hunne teruggaande beweging en werd in het begin van Junij het laagste standpunt, $f\ 1^3/_4$ à f 2 onder Mei, bereikt. De betere houding der Engelsche markt, williger berigten van Noord-Amerika en meer vraag naar geraffineerd veroorzaakten kort daarop eene betere stemming en eene geleidelijke verhooging van f 1 à $f\ 1^1/_4$. De Julijveiling liep voor de witte soorten, bij gemis aan vraag voor Rusland, $f\ {}^1/_2$ onder Mei, voor de middel nummers op volle Meiprijzen en voor de bruine zelfs $f\ {}^1/_4$ à $f\ {}^3/_4$ boven Mei af. Spoedig daarop door de ongunstige politieke berigten van Italië enz., verflaauwde de stemming en toonden de prijzen in Aug. eene daling van $f\ 1^1/_2$ à f 2 beneden die van Julij aan. Verminderde vraag voor Engeland en Belgie en voor geraff. voor Italie, vertoonde zich in Aug. en deden, even als de ongunstige verwachtingen van den Beetworteloogst en de mindere voorraad in Engeland meer vertrouwen in het artikel ontstaan, zoodat reeds vóór de Septemberveiling zeilende ladingen Java tot $f\ {}^1/_2$ onder July betaald werden. De Septemberveiling liep ferm af en voor de bruine en middel nummers werd daarin op nieuw in verhouding het hoogste betaald. Die willige stemming bleef met uitzondering van eene kortstondige reactie, omstreeks medio Oct., tot aan de Novemberveiling aanhouden. Die veiling liep tot $f\ 1^1/_2$ boven Sept. af. Verschillende oorzaken hebben sedert bijgedragen om, niettegenstaande de gunstige statistiek, dit artikel in eenen bijna nominalen toestand te doen verkeeren. De vrees voor politieke en commerciëele moeijelijkheden in Noord-Amerika en de groote verzendingen van Edelmetaal uit de Bank van Engeland, en de toestand van Italië, behooren zeker tot die oorzaken.

In de laatste maand waren de afdoeningen zeer gering en was de nominale waarde op het einde van 1860 op ca. $f\ 1^1/_2$ beneden November aan te nemen.

De uitvoer toont eene aanzienlijke vermeerdering zeewaarts aan, hoofdzakelijk veroorzaakt door de buitengewone omstandigheid, dat belangrijke verzendingen in de bruine en middel nummers naar Engeland plaats vonden. Belgie vergrootte mede onzen uitvoer, terwijl de verkoopen voor den Rijn jaarlijksch afnemen, en dit jaar slechts $1^2/_{10}$ millioen Kilo beliepen.

Door de inlandsche Raffinaderijen werden in 1860 ruim 82 millioen kilo verwerkt.

De suikermarkt verkeert in eenen geheel nominalen toestand en voor zeilende partijen Java vertoonen zich geene koopers Alleen voor kleinigheden, te Amst. op zolder liggende, werden voor behoefte ongeveer de Novemberprijzen besteed. De voortdurende flaauwe berigten van Engeland en de ongunstige financiëele positie werken nadeelig op de markt terug. De houders zijn echter ongenegen om tot verlaagde prijzen af tegeven en blijven dus voor het oogenblik van de de markt. De nominale-waarde van zeilende ladingen Java suiker zoude op $f\ 1^1/_2$ à f 2 beneden November-prijzen moeten worden aangegeven.

RIJST. In den aanvang van het afgeloopen jaar verbeterde de positie zich aanmerkelijk, doordien de voorraad van ordinaire soorten, meerendeels door uitvoer naar Frankrijk, grootendeels opgeruimd werd. Meerdere vraag naar de betere soorten veroorzaakte, met eene prijsverbetering van $f\ 1^1/_4$, vrij belangrijke omzettingen. De voorraad van gepelde Rijst, die bij den aanvang van 1860 op ongeveer 2?0,000 bn. geschat werd, was ook reeds in Aug. verminderd tot op ca. 146,000 bn. en bedraagt thans ca. 100,000 bn.

Door de gereduceerde voorraden op alle hoofdmarkten van Europa, is het, bij geringe vraag zelfs, niet onwaarschijnlijk, dat eene prijsverhooging zich zal voordoen, te meer daar de houders van ongepeld ongenegen schijnen, tot de tegenwoordige prijzen te verkoopen.

THEE. In de eerste maanden was de handel zeer levendig, zoodat de prijzen zich in Maart reeds hersteld hadden van de aanmerkelijke daling, die zij op het einde van 1859 ondervonden. De lading Chin. Thee ex Ravensworth, te Rotterdam op het einde van Maart geveild, werd echter gedeeltelijk opgehouden en in Mei zelfs tot lager prijzen afgedaan. In Julij zag men in Rotterdam de ladingen Seanymph en Conheath in veiling verkoopen; de behoefte voorzag zich daarin, doch het Buitenland vond meer voordeel op de Eng. markt. De Java Thee, in October te Amsterdam geveild, liep beneden verwachting af; desniettegenstaande gaf onze consumtie de voorkeur aan de Engelsche markt, ten gevolge van de lagere prijzen aldaar.

De afloop der veilingen van de ladingen Marie Wilhelmine en Beavoirlich, in November te Rotterdam, bragt, doordien die tot lager prijzen plaats vond, eenige verandering. De Nederlandsche markten blijven voortdurend geheel afhankelijk van de Engelsche.

TABAK. De aanvoer van Java Tabak heeft in het afgeloopen jaar bedragen 43137 pn. en alzoo ca. 2000 pn. meer dan in het voorgaande jaar; daarentegen was het cijfer der verkoopen slechts 28669 pn. en dus 9000 pn. minder, welk verschil te verklaren is uit de meer vertraagde arrivementen, welke eerst tegen het einde des jaars plaats hadden. De vraag was intusschen het gansche jaar door, zeer levendig en bereikten de afdoeningen ten gevolge der concurrentie doorgaans hooge cijfers.

In het algemeen leverde het gewas slechts eene middelkwalitiet op en was er op de kleur veel aan te merken.

Goede deksoorten in donkerbruine kleur en gespikkelde tabak waren zeldzaam toereikend voorhanden, waardoor de mindere soorten meer in aanmerking kwamen, en hooger dan gewoonlijk werden betaald. Voor ordinaire tot kerf geschikte kwaliteit was insgelijks zoowel voor het buiten als binnenland steeds goede afzet en werd deze vooral bij gebrek aan geschikten Amerikaanschen tabak gebruikt.

De aanvoer van Java te Rotterdam was in het afgeloopen jaar veel belangrijker, dan sinds geruimen tijd had plaats gehad aldaar werden meestal in veiling gerealiseerd 10324 pn. tegen eenen aanvoer van 20407 Pakken.

De voorraad bedroeg te Amsterdam op 31 Dec. 1860 18233 Pakken en te Rotterdam 10782 Pakken.

Van Manilla hadden geene nieuwe toevoeren plaats en werden gedurende den loop des jaars de nog bestaande Cagaijan, Capiz en Zebu opgeruimd, terwijl de nog aanwezige voorraad van Visaijas in speculanten-handen overging. Alleen nieuwe toevoeren kunnen dus den handel in dit voor onze markt steeds zoo belangrijke artikel op nieuw in het leven roepen.

Manilla Sigaren waren in het afgeloopen jaar doorgaans goed te plaatsen en bleven prijshoudend.

Op 4 Jan. kwamen bij inschrijving te Amsterdam aan de markt 183 Pakken PA/Ma ang ex Wassenaar en Estafette, en 82 do. GJ ex Johanna, die tot onbekende prijzen afgedaan werden.

Op 8, 9 en 10 Jan. zullen op dezelfde wijze te Amsterdam te koop aangeboden worden.

1026	Pakken	Java	Penawangan, ex Willem Daniel,
891	"	"	KL, ex Wassenaar,
2862	"	"	Temaijang en FF, ex Kandanghauer,
244	"	"	DS, ex Wassenaar,
95	"	"	BAS, ex do.
971	"	"	CUBA/KS, ex Estafette,
258	"	"	diverse merken ex do.
1907	"	"	VDS, ex Kandanghauer.

en op 10 Jan. in veiling.

843 Pakken Java BT, ex Wassenaar.

Te Rotterdam worden op 11 Jan. in veiling aangeboden.

1715	Pakken Java	TAEL,		436	Pakken	Java	NTM,
597	"	"	SVDP,	165	"	"	GG,
379	"	"	FVDP,	379	"	"	R,
667	"	"	MK,	264	"	"	MGB
830	"	"	EB,	87	"	"	SG,
563	"	"	LC,	59	"	"	VDZ,

en op 12 Jan. bij inschrijving.

110 Pakken Java MTT.

Door bovenstaande inschrijvingen en veilingen komen alzoo in den tijd van 4 dagen te Amsterdam en te Rotterdam. 14998 pn. Java Tabak ter markt.

Te Rott. werden per Paulina 3410 pn. GP aangebragt.

HUIDEN. Zoowel Java Runder- als Buffelhuiden vonden steeds coulante plaatsing tot monterende prijzen.

De Invoer bedroeg aldus, in;

	1857.	1858.	1859.	1860.	
Java Runder............	69556	83997	42327	52217	Stuks
" Buffel	49567	76048	32888	22386	"
Kaapsche................	—	5969	684	2265	"
Australische.............	—	356	—	237	"

De voorraad op 31 Dec. bedroeg te Amst. in:

	1857.	1858.	1859.	1860.	
Java Runder............	27615	33346	450	4003	Stuks.
" Buffel...............	14762	44582	14578	4322	"
Kaapsche................	—	356	—	314	"
Australische............	—	630	—	236	"

Door de N. H. M. werden in Sept. te Rotterdam 3622 stuks gezouten Kaapsche Huiden verkocht van $17^1/_2$ à $32^1/_2$ cs., benevens 2002 Australische van $15^1/_2$ à $37^1/_2$ cs.

De geheimhouding, die genoegzaam omtrent al wat in dit artikel omgaat schijnt te bestaan, is oorzaak dat geene meer volledige mededeelingen kunnen gegeven worden.

TALK. Hoewel de handel in Java en Australische talk nog zeer gering is op onze markt, en van de eerste soort slechts 6 vn. per Enterpe arriveerden tegen 14 vn. in 1859. en van de laatste niets werd aangevoerd tegen 74 vn. in het voorgaande jaar, zoo kan het toch niet onbelangrijk zijn mede te deeleen, dat de voorraad van de anderen te Rotterdam meest gebruikt wordende soorten gering is en de prijzen zich naar de hooge stand der Engelsche markt zullen moeten regelen, welke laatsten zich bij een ongewoon grooten voorraad op hun onevenredig hoog standpunt schijnen te zullen souteneren.

(*Wordt vervolgd*)

Marktprijzen.

TE BATAVIA, DEN 22 FEBRUARIJ.

Arak, f 55,— zonder afdoening.
Koffij, Java f 36,50 afgedaan.
———, Padang, f 36,50.
Suiker N°. 16 f 16,50,— @ f 17,— afgedaan.
Jenever A. V. H. bij Reynst en Vinju f 11,50— p. kelder, in Consumptie.
Gom elastiek f 85 @ f 96,— geringe afdoening.
Peper (Lampong f 19,— @ f 21,— p. pic. naar kwal.
Rijst, Indramajo met zakken, oogst verkocht
———, witte Batavia, 1ste kwaliteit, f 175,— @ f 190— voorraad gering
———, " " 2de kwaliteit, f 135,— @ f 145,—
———, Carga f 130,—

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 102 @ $102^1/_2$% bij partikulieren.
" " " " 101 " " de Factorij
" " " " 102 " " het Gouvernement.
" Londen " Zigt 11.40 per £
" China f 2,80 per dollar nominaal
" Singapore f 2,70 per $
" Calcutta f 123,— 100 Cs. Rs.
Spetien. Sovereings f 12,75
Ducaten 7,20 oude
" 6,25 nieuwe
Mex. Dollars zonder voorraad.

Handelsberigten.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN 16 TOT 17 FEBRUARIJ 1861.

Aanvoer.

Van Japan per Ned. brik *Prinses Charlotte*, gez. Hille, agt. van Ommeren, Rueb en co.

10 kn. lakwerk, 198 do. Jap. goederen, *Busing, Schröder en co.*
21 bs. ruwe zijde, 5 ks. specie, 47 kn. zijde, 110 do. paijongs, 354 ks. tjintjauw, 3 bs. beijenwas, 30 kn. porcelein, 9 do. lakwerk, 2 do. koperwerk, 24 do. sambalbakken, 1 partij steenkolen, *N. H. M.*
50 coll., 49 roll. en 16 kn. Jap. goederen, *van der Meulen.*
200 kn. soja, 100 do. tjintjouw, 35 do. lakwerk, 93 do. schutsels, 20 do. paijongs, 400 pakk. bezems, *B. Kopersmit en co.*
356 kn. boomwas, 4 do. Jap. goederen, 48 pakk. matten, *Dümmler en co.*
10 ks. lakwerk, *Chevalier.*

Lading voor Nederland.

20 coll. Jap. goederen.

Van Cardiff per Ned. brik *H. Willebrordus*, gez. Klein, agt. Ommeren, Rueb en co.

1 partij steenkolen, *Agenten.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Noorw. schip *Norma*, gez. Normann, agt. Busing, Schröder en co.

100 legg. arak, 1 kt. thee, 200 pic. rotting, 5125 do. suiker, 478 do. gomelastiek, *Agenten.*
2 vn. meel, 4 led. leggers, uit entrep. *Rolufs en co.*

Naar Nederland via Tjilatjap per Ned. schip *Dorothea Henriette*, gez. Smit, agt. C. Bahre en G. Kinder.

80 pic. rotting, 25/m. zakken, 3 bn. drills, 1 kt. madapoll., 2 ka. ongebl. katoen, 50 pic. ijzer, 2 tobb. staal, *N. H. M.*
128 coll. gouv. goederen, 1 kt. monsters, *Gouvernement.*
12 vs. spijkers, *Dümmler en co.*
1 kt. glas, 1 do. ijzerwerk, 1 ham, 2 vs. boter, 1 vt. haring, 2 ps. wit katoen, 1 pak japonen, *P. Landberg en Zoon.*
1 kt. zilverwerk, *B. Kopersmit en co.*
1 kt. cambrics, *Burt, Myrtle en co.*
25/m. sigaren, 29 vn. bier, 7 kn. rhijnwijn, 5 do. sla olie, 1 do. likeuren, 1 kn. wijn, 12 vs. boter, 10 keld. genever, 2 ks. bitter, 2 do. siropen, 2 do. hermitage, 1 do. hoeden, 1 do. parfumerien, 4 do. vermicelli en macaroni, 2 ks. olijven, 2 do. vruchten op brandy, 1 do. likeur 1 vt. spek, 1 kt. en 1 pot beschuit, 2 ks. provisien, 1 do. confituren, 1 do. ansjovis, 1 do. suikerwerk, 1 do. inkt, 1 md. min. water, *L. Platon en co.*
15/m. sigaren, 2 kn. wijn, 1 do. likeuren, 8 do. en 1 md. provisien, 2 vs. meel, 2 do. azijn, 20 vs boter, 4 pakk. rotting, 1 pak schoenen, 25 keld. genever, 3 vn. bier, 1 kt. madera, 2 do. diversen, 1 do. klokken, 1 do. lampen, *Wiasser, de Lange en co.*
4 kasten, 3 waschtafels, 2 schermen, 1 kt. lampen, 1 kt. thee, *Purvis en co.*
1 kt. bier, 1 do. diversen, *van Riet en ter Gouw.*
3 vs. boter, 1 kt. rhijnwijn, 1 do. cognac, 1 do. champagne, 1 do. sla olie, 2 do. madera, 1 vt. porcelein, 5 vn. afget. bier, 20/m. sigaren, 1 kt. terpentijn, 12 do. wijn, 1 do. hammen en tongen, 1 do. cambrics, 105 keld. genever, 40 pic. swd. ijzer, 2 ks. brandy, 2 do. portwijn, *John Pryce en co.*
2 kn. diversen, *Wittenrood.*
100 keld. genever, *Reijnst en Vinju.*
1 kt. diversen, 10 hammen, *C. Bahre en G. Kinder.*
56/m. metselsteenen, *Aan boord gebleven lading van Nederland.*

Naar Nederland via Cheribon per Amerik. schip *Windward*, gez. Hamelin, agt. Dümmler en co.

50 legg. arak, 687 pic. suiker, *Dümmler en co.*
200 legg. arak, 100 pic. rotting, *Busing, Schröder en co.*

AAN- EN UITVOER TE SOERABAIJA.

VAN 9 tot 14 FEBRUARIJ 1861.

Aanvoer

Van Singapore per Eng. schip *Spartan*, gez. A. Griffin.

147 kn. manufacturen, 70000 matten, *Hill, Broekman en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Ottolina* gez. Eeleman.

816.11 pic. suiker, *Mc Lennan en co.*
75 leggers arak, *B. Kopersmit en co.*
1500 pic. rijst, 170 pic rotting, *P. Kervel en co.*

Naar Nederland per Bremer. schip *Capella* gez. B. Lange.

2 vn. vleesch, 9416,25 pic. suiker, 176,10 pic. rotting, 20 leggers arak, *Mathieu, Ebbs, Ruijs en co.*

Naar Amsterdam per Ned. schip *Magdalena*, gez. J. Kooij.

220 pic. kopergeld, 362.64 pic. tabak, 1633 pic. rijst, 126.64 pic. rotting, *P. Kervel en co.*
1600.01 pic. suiker, *B. J. van Eck en co.*
2400 28 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*

Naar Nederland via Panaroekan per Ned. schip *Cornelia Geertruida*, gez. Hoekama.

1602.77 pic. suiker, 150 pic. tin, 100 pic. rotting, N. H. M.

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. schip *Ridderkerk*, gez. H. Teerling.

6001.28 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*
200 pic. tin, 288 pic. kopergeld, N. H. M.

Naar Hongkong per Eng. schip *Stately*, gez. Wycherly.

90.49 pic. rotting, 7 pic. koffij, 11.137.60 pic. rijst, *McLennan en co.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Hamb. schip *Joachim Christiaan* gez. Holm.

100 pic. rijst, 28 pic. koffij, 3457 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*

Aangekomen Passagiers te Batavia.

van den 20 tot den 22 Februarij 1861.

Met de Ned. Ind. bark Generaal Michiels, Kapt. D. de Wilde, mevr. M. T. Snijder en de jongeheer Olland van Brouwershaven.

Met het Spaansch Oorlogstooms. Animoza, Kömdt. A. T. de Menese, de heer S. A. Robbis, van de Kaap de Goede Hoop.

Vertrokken Passagiers van Batavia.

van den 20 tot den 22 Februarij 1861.

Met het Ned Ind. stooms. Makasser, Kapt. Kuller, de Kapt. der Inf. Tihon, Luit. ter zee J. C. H. Beeloo, 1ste Luit. de Haas, 2de Luit. Velde, de hh. Ruitenschild, Steenbergen, echtg. en 5 kinderen, A. van Meurs, Bavalette en zoontje, Ingerman, Merbotter, A. de Castro, Vis, 5 kinderen van den heer Kempees, de Inl. Luit. Rakseim en Z. M. troepen naar Samarang, Soerabaija en Banjermassing.

Met het Ned. Ind. stooms. Padang, Kapt. A. Guijot, de Kapt. der Inf. Heijliger, 2de Luit. Pheiffer en Z. M. troepen naar Padang via Bencoelen.

Van elk in deze courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP TE BATAVIA.